

DROUVEN :

*A piowoi
vészkiáltás*

PÁLY.

KORDA RT. KIADÁSA BUDAPEST

P. DROUVEN:

PIOWOI VÉSZKIÁLTÁS

**NÉMETBŐL:
KÁKONYI ISTVÁN S. J.**

**KORDA R. T. KIADÁSA
BUDAPEST, 1937.**

NR. 808/1937. IMPRIMI POTEST. BUDAPESTINI, DIE 19. SEPT. 1937. EUGENIUS
SOMOGYI S. J. PRAEP. PROV. HUNG. — NIHIL OBSTAT. DR. JULIUS
CZAPIK CENS. DIOEC. NR. 3078/1937. IMPRIMATUR. STRIGONII, DIE 1.
OCT. 1937. DR. JOANNES DRAHOS VICARIUS GENERALIS.

NYOMATOTT: KORDA R. T. NYOMDÁJÁBAN, BPEST, VIII., CSEPREGHY-U 2.

A TITOKZATOS HATALOM

Téli éjtszaka. Vastag, fehér hólepel. Néma csönd.

Ott fönn, a könnyed hajlású hegyoldalon, mintegy kétszáz méter magasan Zetriscin utolsó háza felett, áll a kis Montana-kastély. Sűrű-redőnyös ablakából remegő fénysugarak surrannak ki az éjtszakába és a kastélyt ölelő park fenyőlombjain át csöndben, lábujjhegyen, valami különösen finom dallamok osonnak ki a hófehér némaságba.

A hegyről alákanyargó ösvényen csikorgó léptekkel hatalmas férfialak közeleg. Bundája csupa hópihe, gallérja fölhajtvá, sapkáját mélyen szemöldökére húzza. Közel s távolban senki más.

Úgy látszik, a muzsika elbűvöli az éjjeli vándort. Odalopózik a rácsos kerítéshez, meglapul, akár az árnyék. Figyel, hallgatódik . . . A bokrok, a kerítés, meg a leselkedő férfialak egyetlen összefolyó árnyékká sűrűsödnek.

Pár pillanat mulva odabenn elhal a muzsika. Néma csend. A férfi átkémlelődik a rácson és a sűrű bozóton: ég a lámpa, még nem aludt ki a bágyadt fénysugár . . . De mikor szólal meg újra a lélek, amely oly csodálatosan áradt ki az éjbe a zongora hangjain?

A ház belsejéből könnyed lépések nesze hallik. A férfi egészen a kerítéshez lapul: kissé kellemetlen volna, ha meglepnék ebben a helyzetben . . .

A lépések zaja eláll . . .

— Isten hozta! — hangzik a sötétből. —
Kerüljön beljebb! Még megfázik odakünn!

És az, aki odalapult a kerítéshez, jól tudta, hogy senki se láthatja. De még ma sem tudja, ki mondta neki, hogy a hívogatás egyenesen neki szól. Előbújt rejtekéből, a kapuhoz ment és követte a beszélőt a ház belsejébe . . .

Ezen az estén volt szerencsém megismerni dr. Breczayt. Ezen az estén láttam először a kis Dym Jancsi grófot, történetünk tragikus hősét. Akkor még halvány sejtelmem se volt a sötét gyászról, a titkos teherről, mely ezt a fiatal lelket megfeküdte. Akkor csak azt sejtettem, sőt napnál világosabban láttam, hogy a fiatal pap, aki előtttem áll, valami magasabb tudás, emberfeletti látás hordozója. Valami felsőbb Hatalom sugárzott belőle: nyitott könyv volt előtte az emberi lélek, olvasott a szívekben, olykor túlnőtt a tér és az idő korlátain . . .

. . . És ez a csodálatos Erő, ez a földöntúli Hatalom adta vissza egy rabláncra vert ifjú lélek boldogságát . . .

Dr. Breczay még ki nem adott életrajzából ragadom ki a kis Dym Jancsi történetét.

Látom a fiú gyöngeségét, látom a gyászt a lelkén, de mást is látok: látom a harcot, látom a fölfelé törekvő, kínlódó, hősi lelket is! És én előtttem a kis Dym Jancsi mindig az marad, aki *akart lenni: tiszta, nemes lélek!*

A DYM-FIÚK

Ezerkilencszázhuszas években történt . . .

— Na gyerekek, — fordult gróf Dym egy csöndes augusztusi estén vacsora közben két fiához — jövőre nem mentek vissza Ellert asszonyság penziójába. Éppen most írtam meg neki, hogy máshová viszünk benneteket.

— Viszünk?! — pattant föl kissé paprikásan a grófné. Én egy árva kukkot sem tudok róla! Különben már azt is sokallom, hogy a gyerekeknek kétszer kellett lakást változtatniuk a múlt évben.

— Hát tehetek én róla? — vágott vissza epésen a gróf, mintha a feleségét okolná. De aztán békülékenyen folytatta:

— Hát én vagyok a hibás, hogy a nemes és nemzeti Habenichts asszonyság kitette Jancsi szűrét, és hogy Karcsit a tanár úr kelleténél hamarabb szabadságolta?

A két reményteljes csemetének már igen viszkedett a nyelve, hogy szót kérjen a családi parlamentben, de mikor a papa erre a kényes pontra tapintott, egyszerre elpárolgott a beszélőkédvük.

Igen, alig egy éve, november végén esett meg a dolog. A tanár úr igen lekötelező soraival tudtára adta a grófnak, hogy „keressen más fogdmeg-et kedves fiai mellé, mert neki más dolga is van, semhogy az egész délután kborló Karcsi után nyargalásson”.

A tanár úrnak esze ágában sem volt föl-

mondani: nagyon is tisztán látta, mennyire nélkülözhetetlen, fontos személyiség. Csak éppen egy kissé rá akart ijeszteni a grófra.

Csakhogy az ostor visszapattant. A gróf ugyan jól ismerte csemetéjét és egy árva szóval se mentegette; de ezt a goromba hangot egészen határozottan kikérte magának, és pedig az elképzelhető legmelegebb hangú levélben. Erre aztán a tanár úr annyira dühbe gurult, hogy mind a két gyereknek menten csomagolást vezényelt és expressz hazaküldte őket a kedves papához. A fiúk nem vették tragikusan a dolgot. Annyi baj legyen! Egy kis váratlan vakáció évközben igazán nem árt. Csakhogy a tiszta örömekbe kissé túlságosan belefelhőzött, belevillámlott-mennydörgött a mindennapos családi zivatar, olyannyira, hogy egészen föllélekzettek, amikor végre a haragos papa új gazdasszonyra akadt egy elszegényedett, nemes özvegyasszony személyében.

Eleinte minden zökkenő nélkül, símán ment a dolog. Nem is volt panasz három és fél hónapig. Gurult, gurult a kocsi, de egy szép napon mégis defektet kapott.

Hát úgy történt a dolog, hogy a nemes asszonyság Jancsit alaposan lekapta a tíz körméről. Ez persze roppantul bántotta a gyerek önérzetét és alighogy a nemzeti asszony kihúzta lábát a szobából, kissé indulatosan odaszólt a bátyjának:

— Vén skatulya! Törődjön a maga dolgával! . . .

Na és ekkor kitört a botrány. Az imígyen megtisztelt nemes asszonyság — persze, nevelői kötelessége lelkiismeretes betöltése végett — éppen az ajtóban hallgatódzott. Egyszerre elöntötte a

pulykaméreg, egy szempillantás alatt újra a szobában termett és a megsértett méltóság lendületével, olyan előkelő gesztussal, olyan csattanósan bizonyította be magas származását a megszeppent fiúknak, hogy ennek a bemutatkozásnak is azonnali levegőváltoztatás lett az eredménye . . .

Ez az újabb kaland azonban, sajnos, nem hozott vakációt: atyai parancsra azonnal áthurcolkodtak Ellert Berta asszony „közkedvelt és jó hírű” diáklakására. Itt aztán mintaszerű nevelést kaptak! De az már egészen más lapra tartozik, hogy a fiúk éppen a mintaszerű nevelés miatt maradtak-e nála oly sokáig . . . Elég az hozzá, hogy Ellert asszony fűnek-fának eldicsekedett:

— Én olyan jól nevelem a fiaimat, hogy harminc év óta egyetlen egyet se kellett elbocsátanom!

És mivel a dicsekvés második fele valóban igaz volt, penzióját diáknyelven csak egyszerűen „rablóbarlang”-nak nevezték . . .

— Dehát hova tesszük a gyerekeket? — kérdezte a mama, hogy a kellemetlen témáról elterelje a papa figyelmét.

— Ozdoba gróftól hosszú levelet kaptam, amelyben azt írja, hogy Odo fiát orvosi rendeletre Zetriscinbe küldi hegyi levegőre. Mivel azonban nem akarja a gyereket magánlakáshozadni, rendbehozatja a kis Montana-kastélyt és a püspöktől valami fiatal papot kér nevelőnek. Azt írta a levélben, küldjem oda én is a fiaimat. Az öreg Wondau-nak is ugyanezt az ajánlatot tette Rudira vonatkozólag. Biztosra veszem, hogy az öreg kapva-kap az ajánlaton, annál is inkább, mert így kevesebb pénzbe kerül a csemetéje. Nos, én is megírtam a grófnak, hogy szíves ajánlatát örömmel fogadom.

— Rudi is ott lesz?! — csattant föl egyszerre mind a két fiú. No, szépen vagyunk! Ha ő is ott lesz, akkor én . . .

Karcsi hirtelen ajkába harapott. Majdnem üszköt dobott a puskaporos hordóba . . .

— El van intézve, — szólt a papa energikusan — október 12-én Montanába mentek!

AZ ÖREG WONDAU

Ugyanaznap délután csengő leányhang csilingelt a Wondau-villa kertjében:

— Rudi! . . . Rudi! . . . Rudi!

Fönt, a második emeleten, valami nagy robajjal a padlóra zuhan és nyomban hallik a válasz:

— Mi az, Lia?

— Gyere azonnal a direktor úrhoz!

— Minek?

— Mit tudom én! . . . De most éppen jókedve van . . .

— Biztos?

— Egészen bizonyos. De siess, hátha megharagszik!

Csendes hűmmögés. Pár pillanat múlva csak úgy visszhangzik a lépcsőház a tizenöt éves fiú robogó léptei alatt. Már ott is áll édesapja dolgozószobája előtt. Nagyot fúj és illedelmesen bekopogtat.

Wondau direktor monokliján keresztül biztató pillantással fogadja betoppanó csemetéjét.

— Rezső, — kezdi ünnepélyes méltósággal — október 12-én Ozdoba gróf montanai kastélyába költözöl, ahol dr. Brezay lesz a nevelőd. Pap . . .

— Pap? — kérdi meghökkenve a fiú.

— Na, ne félj. Wondau direktornak majd lesz gondja rá, hogy az a fekete át ne lépje hatáskörét. Te már eléggé vallásos vagy és egyáltalán nincs szükséged arra, hogy még vallásosabb légy. Megértetted? Az Ozdoba-fiú és a Dym-fiúk is ott lesznek. Megértetted? — Elmehetsz!

Rudi szó nélkül sarkonfordul. Neki igazán mindegy, hogy a papa Ellert asszonyságnak, vagy pedig Ozdoba grófnak fizeti-e a számlákat. De az a pap? . . . No és hogyha pap is, mi van abban? A fejét biztosan nem fogja leharapni . . .

SORSDÖNTŐ BESZÉLGETÉS

— Végül legyen szabad prelátus úrnak előterjeszteni személyes ügyemet . . .

Ezzel a gróf nagy iratcsomót rakosgat össze, amelynek kapcsán, legalább is a gróf arcáról ítélve, még éppen az imént igen kellemetlen tárgyalások folyhattak.

Az ősz főpap arca egyszerre megváltozik. Az imént még ingerültséget tükröző, kemény, energikus vonásai egyszerre nyájas mosolyba szelődülnek és lebilincselő kedvességgel válaszol:

— Parancsoljon, gróf úr! Hiszen nagyon jól tudja, hogy csupa örömmel állok szolgálatára, föltéve — és itt vonásai újra megkeményedtek — föltéve, hogy kívánsága egyezik elveimmel . . .

— Kérem, prelátus úr, feledje el az iménti előterjesztésemet . . . Hagyjuk az egész dolgot! Amint már említettem, most nem politikai, hanem tisztán családi ügyről van szó . . . Prelátus úr tudja, hogy kisebbik fiam már jóideje betegeskedik. Igaz, egyáltalán nem súlyos a baj. Utolsó betegségét még nem heverte ki teljesen és igen

fogékony minden nyavalya iránt. Az orvos lel-
kemre kötötte, küldjem hegyi levegőre a gyere-
ket. Feleségemmel sokáig latolgattuk a dolgot,
de sehogyan se tudtuk rászánni magunkat, hogy
nevelőintézetbe adjuk a fiút. Végre abban egyez-
tünk meg, hogy Zetriscinbe küldöm gimnáziumba.
Rendbe hozatom a kis Montana-kastélyt, — prelá-
tus úr tudja, hol van: tíz percnnyire a városka
fölött. Én nem tudnám a fiamat diáklakásra adni,
mint Dym gróf tette a gyerekeivel. Hála Isten-
nek, Odo jó fiú, romlatlan gyerek és . . . úgy-e,
meg tetszik érteni? . . . Felkínálom Dym grófnak
is, hogy őszre küldje fiait ő is Montanába és
ugyancsak ajánlatot teszek az öreg Wondaunak
is Rudira vonatkozólag.

Csakhogy most jön a bökkenő: sem én,
sem pedig feleségem nem költözhetünk oda. Jó-
magam tömérdek politikai elfoglaltságom miatt
úgyiszólván alig vagyok otthon és igazán édes-
keveset foglalkozhatnék a fiúkkal. Feleségem vi-
szont megint csak nem lehet ott a lányok miatt,
akiknek természetesen egy csöpp kedvük sincs a
hegyi remeteségbe vonulni. És a kis kastély külön-
ben sem volna elég valamennyiünknek. Viszont
nagyon fontosnak tartom, hogy a gyerekek szün-
telen szem előtt, kemény kézben legyenek. Leg-
jobban szeretném, ha kaphatnék prelátus úrtól
valami fiatal papot, aki vállalja a munkát és köz-
ben maga is üdül a tiszta hegyi levegőn. Úgy
gondoltam . . .

— Bocsásson meg, gróf úr, hogy a szavába
vágok, — válaszol élénken a prelátus, egy levelet
húзва ki íróasztala fiókjából — ajánlata éppen
kapóra jön! Nemrégiben éppen ilyen ügyben
fordultak hozzám. Olvassa! — és odanyújtja a

grófnak a levelet. Hírneves svájci specialista sorai voltak az egyházmegyei általános helynökséghez:

Főtisztelendő dr. Breiczay Szaniszló urat ma ismét tüzetesen megvizsgáltam. Úgy látom, hogy nagyvárosi pasztorációra nem való. Betegsége nem fertőző, inkább lappangó természetű. Igen kívánatos lenne, hogy a kúra után is hosszabb időt töltsön tiszta, hegyi levegőn. Munkásságát még legalább egy évig minimálisra kell csökkentenie . . .

A gróf felpillant.

— Dr. Breiczay Szaniszló? Még soahsem hallottam a nevét . . .

— Roppant érdekes eset! Tetszik tudni, gróf úr, hogy mostanában a papjelölteket alaposan megvizsgáltatjuk a felvétel előtt. Dr. Breiczayt alig egy éve szentelték pappá. Tanulmányait csillogó eredménnyel végezte. Atléta termetű férfi, valóságos herkules. Az orvosnak eszéágában se volt, hogy kételkedjék vasegészségében. És különös, szinte óramű pontossággal, éppen szentelése napján, este hirtelen rosszul lett, tüdővérzést kapott. Azonnal Svájcba küldtük. Azóta folyton javult az állapota és mivel tuberkulózisnak nyoma sincs, az orvosok a szentelés előtti kemény megterhelésnek tulajdonítják ezt a hirtelen össze-roppanást. Már arra is gondoltam, hogy valami kis alpesi falucskába küldöm plébánosnak; de attól tartok, hogy amilyen tüzes temperamentum, egy-kettőre felőrli magát a munkában. És most az ön ajánlata a legideálisabb megoldással kecsegtet!

— Mit gondol, prelátus úr: a fiatal doktornak megvan a képessége és ereje ahhoz, hogy négy tüzes, eleven gyereket keményen kézben tartson? Az én fiam ugyan elég csöndes, jó

fiú; de a Wondau-gyerek szinte kiállhatatlanul komisz! No és a két Dym-fiút sem valami könnyű kordában tartani.

Amint a gróf a Wondau-gyerek nevét említette, a prelátus önkénytelenül is elmosolyodott; a tizenötéves kamasz ostoba csínyjeit mindenki ismerte. Az ősz főpap arcán valami egészen különös mosoly játszadozott, amikor azt mondta a grófnak:

— No, attól egy csepp se fájjon a feje, kedves gróf úr! Mihelyt megismeri dr. Breczayt, e tekintetben is teljesen meg fog nyugodni. Őbenne olyan embert kap, amelyet még álmodni sem mert volna! Hagyjon csak rá mindent egész nyugodtan. Tudja, mit csinál.

A gróf nagyon szeretett volna még egyet-mást kérdezni dr. Breczay korát és származását illetőleg, de a prelátus olyan különös nyomatékkal mondta: hagyjon csak rá mindent teljesen, hogy nem volt bátorsága tovább kérdezősködni. Önkénytelenül is átcikázott agyán a gondolat: ez a pap valami különös egyéniség lehet! . . .

Udvariasan felállt és csak ennyit mondott:

— Teljesen a prelátus úrra bízom az ügyet. A fiúk október 12-én vonulnak be a kastélyba: addig még négy teljes hónapunk van. Én majd szépen megvárom méltóságod levelét . . .

— Mindent pontosan megbeszélek dr. Breczayval. És, — tette hozzá különös mosollyal — meg vagyok győződve arról, hogy önnek, gróf úr, most igazán kiváló szolgálatot tehetek . . .

És olyan jelentősen csendült a hangja, hogy Ozdoba gróf egészen megzavarodva, gyermeki hódolattal meghajolt, hogy az ősz prelátusnak kezét csókoljon . . .

DR. BRECZAY LEVELE

Ozdoba gróf augusztus első napjaiban levelet kapott a püspökségtől, amelyben értesítették, hogy dr. Breczay Szaniszló hazajött Svájcból, és amikor csak kedve tartja, a csatolt cím alapján érintkezésbe léphet vele.

A gróf még aznap reggel hosszú levelet írt a papnak, amelyben őszinte sajnálatát fejezte ki, hogy mindeddig nem volt alkalma őt személyesen ismerni, és egyúttal felhatalmazta, hogy a kastélyt legjobb belátása szerint rendezze be. A kastély felügyelője mindenben rendelkezésére áll; ha esetleg pénzre volna szüksége, forduljon egyenesen a grófi számtartósághoz. A levél többi része Odo jellemrajzát tartalmazta. A grófné diktálta, a férje írta. Az édesanyai fogalmazáshoz a gróf még jónak látta hozzáfűzni: „Amennyire én látom, Odo derék, romlatlan fiú, jóakarátú, könnyen kezelhető: többet nem mondhatok róla . . .”

Három nap telt el. A negyedik nap reggelén, amikor a gróf két fiával, Odóval és az idősebbik Józsival éppen a reggelinél ült, az inas behozta a leveleket. Mialatt a gróf az első levelet olvassa, Odo villámgyorsan átkutatja az asztalon heverő levélhalmazt.

Ozdoba gróf mindig korán kelt. Odo, ha a papa nem volt odahaza, szíves-örömet alkalmazkodott nővéreihez, akik délelőtt tizenegy óráig társadalmilag egyszerűen „nem léteztek”. Bátyja viszont mindig pontosan hétkor kelt, vagy szentmisére sietett, vagy kilovagolt, vagy pedig vadászni ment.

Odo ma szokatlanul pontosan kelt föl. Igaz ugyan, hogy egész külsején meglátszott a nagy sietség: mindenáron be akart futni akkorára, mire

új nevelőjének válasza megérkezik. Talált is egy levelet: feladó ugyan nem volt rajta, de a pecsét éppen eleget mondott neki. Nem merte édesapját az olvasásban megzavarni, de suttymban legföülre csempészte azt a levelet, amely őt a jelen pillanatban annyira érdekelte. No most! Aggodalommal kémleli édesapja arcát. A gróf fölveszi, de néhány pillanat múlva már le is teszi a levelet e szavakkal:

— Dr. Breczay levele . . .

— De hát miért nem olvasod el, papa? — kérdezi Odo és majd szétpattan a kíváncsiságtól.

— Elolvastam. Itt van, olvasd el te is — és odaadja fiának a levelet. A gyerek mohón kap utána, de csakhamar kiábrándulva kiáltja:

— Hát csak ennyi az egész? . . . és ezt se lehet elolvasni . . .

A gróf mosolygott.

— Az igaz, hogy nincs valami gyönyörű írása. Úgy látom, nem valami sokat írhatott életében. Azután újra leveleibe mélyedt.

— Nézd csak, Józsi, el tudod te ezt olvasni? — kérdezi Odo bátyjától.

— Hát persze! Add csak ide! Lássuk csak . . .

— *Méltóságos Gróf Úr!* . . . és máris elakad.

— Jó vicc! Ennyit én is el tudtam olvasni! De a többit olvasd már, mi van benne! — sürgeti Odo türelmetlenül.

— Ugyan ne izgulj már annyira! Ha már te úgyse tudod elolvasni, legalább engedj lélekzethez jutni, hogy kibetűzzem! . . . Nini! Ha egy kissé távolabb tartom a szememtől, mindjárt sokkal olvashatóbb az írás. Érdekes! Csupa függőleges és vízszintes vonalak, különböző hosszúságban. No, ide figyelj!

— *Méltóságos Gróf Úr!*

— Na, gyerünk már egyszer tovább! — Odo már egészen dühös.

— Türelem, fiacskám, türelem! Látod, ha most nem vágta volna megint a szavamba, már rég túl lennénk rajta! Tehát:

— *Méltóságos Gróf Úr! Kitüntető bizalmát hálásan köszönöm. Tisztelettel értesitem, hogy f. hó 28-án Montanába utazom. Kellő személyzetről gondoskodom; a házmester maradhat.*

*Legmélyebb tisztelettel:
Dr. Breczay.*

A gróf figyelemmel kísérte a felolvasást.

— A házmester maradhat . . . Nos, Odo, mit szólna hozzá?

Odo egyáltalán nem jutott szóhoz. Ábrázata azonban szemmeláthatólag alaposan megnyúlt.

— Mégis csak szemtelenség! — pattant föl az idősebbik fiú.

— Nálunk papról így nem beszélnek, Józsi! Ez sohasem volt szokás a mi családjunkban! Jól tudod, hogy ezt a hangot nem tűröm! Megértetted?!

Egyébként előttem is rejtély ez az ember . . . De a prelátus úr vakon bíz benne. Régi növendéke még hittanár korából. Igazán sajnálom, hogy nem találkozhattam vele még elutazásod előtt, Odo . . . akkor minden szempontból teljesen nyugodt volnék . . .

A gróf utolsó szavaiban finom gúny vibrált. Odo nem állhatta, hogy meg ne kérdezze:

— Ugyan miért volnál akkor egészen nyugodt, papa?

— A prelátus úr azt mondta, hogy ha láttam volna, egy cseppel se aggódnék . . .

— Akkor igazán én is alig várom, hogy találkozzam vele! Na, Odo, gratulálhatsz magadnak! He!

És erre olyan siralmas arcot vágott, hogy bátyja akaratlanul is elmosolyodott rajta.

Ozdoba gróf jobbnak látta, ha idősebbik fia figyelmét másra tereli. Odo azonban egész reggeli alatt hallgatott, mint a csuka a varsában. Szavát se lehetett venni. Látszott rajta, hogy nem a legjobban érzi magát . . .

Amint a grófné úgy déltájban elolvasta dr. Breczay levelét, magából kikelve, azonnal férje dolgozószobájába rohant.

— Na, te is szépséges alakot szedtél a nyakadba!

— Légy nyugodt! Eddigi tapasztalásom szerint dr. Breczay rendkívüli egyéniség . . .

Hogy mi volt Ozdoba gróf „eddigi tapasztalása”, nagyon jól tudjuk. De a felesége előtt nem akart szégyenben maradni.

— Dehát kinél érdeklődtél felőle? Talán a plébánosának írtál, vagy . . .?

Szerencsére az inas éppen ekkor vendéget jelentett és így akaratlanul is kimentette urát a kényelmetlen helyzetből.

— Várjuk csak ki a sorát, — mondta jelentősen a gróf és ezzel az ügy aznapra el volt intézve . . .

Tényleg, mit is tehettek volna mást, mint hogy vártak? Már szeptember közepe felé járt az idő és dr. Breczaytól rövid levele óta még egy sor írás sem érkezett . . .

ÓZDOBA GRÓFNŐ NYUGTALAN . . .

Sajátságos! Ozdoba grófnő szeptember első napjaitól kezdve mindennap két perccel korábban hagyta el hálósobáját. Ez a csekély időkülönbség szeptember közepére már olyan tekintélyesen megnövekedett, hogy a kegyelmes aszszony szokatlanul korai megjelenése már kissé kellemetlen kezdett lenni a személyzet számára. Összesúgtak-búgtak a cselédek: kérdezték, találgatták, mi lehet az oka ennek a hihetetlen változásnak?

A grófné legelső dolga volt minden reggel: megnézni, mit hozott a posta? Igaz, azt is megethette volna, hogy a reggelivel együtt behozatja az ágyához a leveleket: de ezt mégsem tette. Nem akart támpontot adni a szóbeszédnek.

Távollevő férjének naponta érkező, rövidlélekzetű lapjait csak futólag olvasta el és szórakozottan tette félre. Egészen más, sokkal fontosabb levélre vadászott!

Dr. Breczaynak halvány sejtelme sem volt arról, hogy éppen az ő hosszú hallgatása kínozza annyira a grófnét.

Végre szeptember 15-én kielégült a grófné kíváncsisága, de olyan formában, hogy nem volt benne köszönet: még jobban fölindult és még jobban elkeseredett.

Az a bizonyos levél a grófnak szólt ugyan, de mivel Zetriscinben adták postára és iromba nagy ákom-bákomokkal volt megcímezve a boríték, nem tudta megállni a grófné, hogy föl ne nyissa. De milyen csalódás! A levelet nem dr. Breczay írta, mint remélte, hanem a montanai öreg házmester. Hát még a levél tartalma!

Montana, 192 . . . szept. 13.

Kegyelmes Gróf Úr!

A főtisztelendő úr már többször járt itt és fenekestül fölforgatta az egész házat. A dolog már annyira komikus, hogy meg kell kérdezni a Kegyelmes Gróf Urat: hogyan lehet ez így rendjén?

A főtisztelendő úrnak az első emeleten van a hálósobája és mellette, a lépcsőtől jobbra a nappalija és mellette a tanulószoba mind a négy gróf úr számára (!) és mellette a hálószoba mind a négy gróf úr számára (!) és négy vaságy van benne, egészen kemény derékaljakkal!

De minden gróf úrnak külön szobában kell laknia, ha mondom!

Mind a négy gróf úr közös szobája mellett állította föl a fürdőszobát, a magas földszinten az ebédlőt és a zenészbát és ámbátor éppen elég szobánk van ahhoz, hogy minden gróf úr külön szobát kapjon, mégis úgy rendelkezett, hogy a többi be kell zárni! Még azt se engedte meg, hogy a berendezést a Dym úrfiaknak, meg a Wondau-gyerekeknek megmutassam! Még beszélnem se szabad róla! Pedig a fiatal gróf urak az iskola megkezdődése óta igen sűrűn járnak a nyakamra és igen komiszul bánnak velem ezért . . .

Tessék megírni, hogy mind a négy gróf úrnak egy szobában kell-e lakni és aludni?

Ezt kérdi a Kegyelmes Gróf Úrtól legalázatosabb tisztelettel:

Palloczok Wladimir
házmester.

— Megáll a világtörténelem! Hát engem már meg se kérdeznek?! — A grófné egészen

magánkívül van az indulattól. Félóra mulva már expressz levél száguld éppen úton levő férje után . . .

Másnap Ozdoba grófné csak déli tizenkét órákor mutatkozott. A sok izgalomtól megviselt kedélye és egészsége hevesen követelték az utolsó hetekben annyira nélkülözött reggeli nyugalmat. A cselédség is boldogan lélekzett föl; mekkora volt azonban a megrökönyödésük, amikor másnap reggel pont nyolc órákor ismét reggeliért csöngetett a grófné az ebédlőből!

Hosszú mentegetődző levelet várt férjétől. Remélte, hogy megbomlott lelki egyensúlya ettől majd újra helyreáll. Mennyire elképedt azonban, amikor megint csak a szokásos rövid pár sort találta a levelek között! A gróf köszönettel nyugtázta utóbbi két levelét és ezenfölül csak ennyit írt:

— *Ird meg, kérlek, az öreg Palloczoknak, hogy minden teljesen rendben van!*

Ozdoba grófnénak egyszerűen elállt a lélekzete.

— Hát jó, rendben van: de te lásd, hogyan mászol ki ebből a csávából! — sziszegte összeszorított fogai között. Nem, ő nem szól többé egy szót se! De ez a dr. Brezay vegye tudomásul, hogy olyan ellenfele akadt, akivel jóelőre számolnia kellett volna!

De Ozdoba grófné volt olyan bölcs és megfontolt, hogy Odo előtt nem nyilatkozott. Csak-hogy a lurkó, bátyja elejtett szavaiból, akinek édesanyja elpanaszolta neheztelését, megszimatoalta a helyzetet. Éppen ezért nem valami vérmes reményekkel nézett a jövő elé . . .

A NEVELŐ

Ozdoba gróf és a prelátus beszélgetése után néhány nappal, a tündéri szépségű svájci tó partján, egyszerű ruhájú, fiatal pap sétál, breviáriumát forgatja a kellemes őszi napsütésben. Arca telt, nem hasít bele semmi markáns vonás. Egészen fiatalnak látszik, sokkal fiatalabbnak, mint amennyi valójában. Pedig már harmincegy éves. Kissé sápadt arcszíne, mely nemrég kiállott súlyos betegségről beszél, élesen elválnak gazdagon hullámzó, szénfekete hajától, mely kissé hanyagul félrefésülve, komolyan fonódik magas, tiszta homloka köré. Tartása kemény, katonás. Atléta termete pompásan érvényesül a jószabású papi reverendában. Erre a daliás termetre olyan könnyű volna marcona, kemény arcot képzelni és máris hivatásos katonatiszt állana előttünk. De nem. E helyett valóságos gyermekarca van. Talán még haragjában sem tudna megijeszteni senkit, ha nem volnának olyan csodálatosan nagy, mélyrenéző szemei. Éppen most pillant föl a könyvből, tekintete a távolba téved és csöndesen megpihen a kékeszöld vízfelületen.

Igaz! Még el se olvasta a levelet, amelyet a püspöki helynökségtől kapott! Hóna alá csapja breviáriumát, előveszi a levelet és olvasni kezdi.

Atyai jóbarátja, . . . prelátus, aki őt kora ifjúságától nagyon jól ismerte és aki mindig őszinte örömmel kísérte fejlődését, rövid levelet csatolt a püspöki helynökség rendeletéhez. Ez a számra nem sok, pár odavetett szó is nagyon sokat mond:

Kedves Szaniszlóm!

Pompás feladat! Ne félj! A grófnak tudtára adtam, hogy legjobb lesz, ha mindent teljesen rád bíz. Te csak intézkedjél: az uraságok ahhoz tartják magukat. Új lelket, új szellemet önts a fiúkba! Édesapjuk is ezt akarja! Nem fizetett alkalmazott, hanem erőskezű vezető! Tanácsaimmal, segítségemmel mindig mögötted állok. Számíthatsz reám! Nevelj talpig derék embereket! Isten veled!

Két hónap múlva dr. Breczay már ismét otthon van. Mindent az ő utasítása szerint rendeztek el a montanai kastélyban. Minden készen áll: csak a növendékek hiányoznak . . .

JÖNNEK A FIÚK!

Október 12-én megjöttek azok is . . .

Körülbelül három óra lehetett. Dr. Breczay becsukta és a bőrtokba csúsztatta breviáriumát, majd az ablakhoz lépett. Most kell a fiúknak jönniök! Feszült figyelemmel nézett ki a kanyargó hegyi útra, mely a kb. kétszáz méterre fekvő szomszédos villa mögött elkanyarodik és többé nem látható.

Már jó tíz perce állhatott az ablaknál, mikor az útkanyarodónál meglehetősen kedélyes fiatalember-csoportot pillant meg. Jól megtermett fiú halad az élen, vígan pőfékel, hatalmas, bodor füstfelhőket ereget kurtaszárú angol pipájából. A másik fiú arcvonásai a távolságban egészen elmosódnak, de a szájában füstölgő cigaretta egészen jól látható. Az út másik oldalán alacsonytermetű fiú lépeget, teljesen egyedül.

Dr. Breczaynak már-már szeget ütött a

fejébe, hogy hol lehet a negyedik, mikor a villa felől hirtelen ádáz, dühös kutyaugatás hallik. Oda-pillant és látja ám, hogy a kérdéses negyedik jobb ügühöz méltó buzgalommal ugrál, füttyül, hadonászik és minden elképzelhető és elképzelhetetlen módon bosszantja, dühösíti a rácsos kerítésen belül tehetetlenül föl-alá nyargalászó, veszettül csaholó komondort . . .

Néhány perc múlva dr. Breczay már barátságosan üdvözölhette a két füstölgő fiatalembert és a csöndes, szótlan harmadikat, mialatt a negyedik még mindig vígan folytatta állatszeliidítói ténykedését. Végre beleúnt a nemes szórakozásba és a kastély felé iramodott . . .

Kedves csevegésben szállt el az első pár óra. Dr. Breczay mindenkinek megmutatja helyét, asztalát és szekrényét. Mikor valamennyien rendezkedésbe merülnek, magukra hagyja őket és vacsoráig szobájába vonul. Íróasztala mellé jobboldalt kényelmes karosszéket állít, meggyújtja hangulatos asztali lámpáját, mire egészen meghitt, barátságos félhomály hull a szobára. Azután újra ki-megy a fiúkhoz.

— Jancsi! — szólítja meg a legközelebbi fiút. — Gyere csak be egy pillanatra hozzám! . . .

— Így ni. Foglalj helyet!

A gyerek nagyúri előkelőséggel süpped bele a kényelmes karosszékebe, keresztbeveti lábait és jobbjaival a szék karfára könyökölve nyugodtan néz a papra. Dr. Breczay papirost vesz elő.

— Na, intézzük el hamar ezt a kis formáságot! — veszi fel a szót a doktor, de föl se pillant.

— Mikor is születettél?

Nyugodtan, minden elfogódás nélkül válaszol a fiú. A doktor megjegyzi:

— Hiszen akkor éppen tizenhárom éves vagy! És hol születted?

— Piotrkówban.

— Nem messze az én szülőfalumtól! Sokszor jártam arrafelé. És most hol laktok?

— Piowo-kastélyban . . . kerület. Ennyi elég is . . .

— Jól van. Eddig, úgy-e, bátyáddal együtt Ellert asszonynál laktál? No és jó volt ott? Jobb, mint itt?

— Itt minden igazán nagyon szép. De hogy jobb-e itten, mint ott volt, azt most még nem tudom megmondani . . .

Dr. Breczay elgondolkodik . . . Ez a fiú úgy beszél, mint az öregek . . . Korához képest igen önállónak látszik . . . Majd tovább kérdezi:

— Hányadik osztályba jársz?

— Harmadikba.

— No és a bizonyítvány?

— Közepes . . .

— Van hármased?

— Latin, számtan . . .

— Hm . . .

— Hittanból, földrajzból és történelemből pedig kettesem volt . . .

— Hm . . .

Csend. Csak néhány pillanattal tart tovább a hallgatás és máris érezhető. Dr. Breczay a fiúra pillant és egészen közömbös hangon megkérdezi:

— Jó fiú vagy te, Jancsi?

A gyerek nagy, kék szemével a pap szemébe mélyed és nyugodtan, de hidegen válaszol:

— Azt hiszem, igen . . . Különben majd meg tetszik látni . . .

A pap újra kezébe veszi a tollat.

— Voltál-e már beteg?

— Nem, néhány jelentéktelen meghűlést leszámítva semmi bajom se volt — válaszol a fiú némi habozás után.

Ismét csend. Majd a pap újra feléje fordul és különös szemével a fiú jéghideg tekintetébe mélyed . . . A gyerek nyugodtan állja pillantásait. De akkor hirtelen megvillan valami a fiú szemében és ez a valami határozott „vigyázz”-t hasít a pap lelkébe . . .

Dr. Breczay feláll, barátságosan vállára teszi a kezét és csak ennyit mond:

— Azt hiszem, mi ketten jól megértjük majd egymást . . . Úgy-e, Jancsi?

A gyerek nem felel; hidegen néz a papra. Csak finom, meleg kéjszorítása árulja el, hogy az utolsó szavakban felajánlott szeretetet elfogadja. Azután szó nélkül távozik a szobából.

Mialatt a pap az ajtóhoz megy, hogy a következő fiút behívja, csöndesen suttogja magában:

— Jancsi, Jancsi, nagyon kemény élet vár rád! . . . és érzi, hogy a fiú egy csapásra meghódította szívét . . .

— Odo! Gyere csak be hozzám!

Vastag pír futja el a fiú arcát, amint idegesen babrálva kabátja gombjain a szék peremére ül. Dr. Breczay nagyon jól látja zavarát. Hivatalosan kérdez és ír, a nélkül, hogy fölpillantana.

— 19 . . . április 13-án születtem . . . Tehát tizenhat éves vagyok — teszi hozzá bizonytalan hangon.

— A többi már tudom édesapádtól, aki tegnap itt volt — szól csöndesen a doktor, miközben gyorsan még néhány sort vet a papírra.

— Mindíg a-i gimnáziumba jártál?

— Igen . . . de . . . — és itt egészen fülög

pirul — a bizonyítványom nem valami jó . . .
— No csak bátran! Hol a bökkenő? Ki vele!

— Hármasm volt latin, görög, számtanból . . .

— Ejha! Bizony, nem a legfényesebb . . .

— . . . és . . .

— No, — buzdítja a doktor — és még miből?

— Lengyelből . . . fizikából és földrajzból . . .

— Hát még? — kérdezi a doktor miközben szaporán ír.

— Másból semmiből — feleli gyorsan Odo és szemmeláthatólag örül, hogy a doktor olyan nyugodtan fogadja a dolgot.

Csend. De minél tovább tart, a fiú annál nyugtalanabb. Ide-oda csúszkál, fészkelődik a széken és a nélkül, hogy tudná, mit csinál, felveszi az íróasztalról a papírnyomót és játszani kezd vele. Végre a pap odafordul hozzá és barátságosan megkérdezi:

— És mondd csak, jó fiú vagy te?

Odo hirtelen lekapja a szemét a pap tekintete elől és lehajtott fejjel hallgat.

— Odo, én tudom, hogy te jó fiú vagy — szól csendesén a doktor és a gyerek vállára teszi kezét, mire Odo arca hatalmas kérdőjellé válik.

— Odo! — és a doktor hangja oly melegen csendül, mint valami jóbarát szava, — *mi ketten* majd csak megváltoztatjuk ezt a bizonyítványt! És azt hiszem, nagyon jól fogod magad itt érezni . . .

— Egy kissé féltem, . . . de most . . .

Az egész gyerekből csak úgy sugárzik az öröm és az egy csapásra megnyert bizalom.

— Majd csak visszük valamire! Részedről megvan a jóakarát: sikerülni fog! Csak maradj mindig ilyen derék, jó fiú . . .

Odo boldogan rohan ki, hogy beküldje Karcsit. Ólmos, lomha léptekkel cammog be a mackótermetű hetedikes.

— Laudétur! — köszönt be mély torokhangon.

— In aeternum! — viszonozza a doktor, de meg se fordul, csak int a kezével, hogy foglaljon helyet.

Karcsi töri meg a csendet:

— Hivatni tetszett . . . Bizonytalanul zendül a hangja, de már egy árnyalattal természetesebben.

— Igen — feleli a doktor szárazon. Mikor születél?

— 19 . . . április 2-án, Piotrokówban.

A pap írja.

— Hetedikbe jársz, úgy-e?

— Igen.

— És a bizonyítvány?

— Meglehetősen jó. Lengyel, latin, görög és néhány melléktárgy kettes, a többi jeles.

Ennél a felsorolásnál persze megint a legmélyebb hangját használja . . .

— Rendben van — hangzik a barátságos, de hideg válasz. Légy szíves, küldd be hozzám Wondau Rudit.

Karcsi egészen elképedt, hogy ilyen kurtán-furcsán végzett vele a doktor. Egy pillanatig még ülve marad, zavarában néhányszor végigsímítja szépen kifent frizuráját, majd felemelkedik és az ajtó felé indul. De a búcsúzásul mondott Laudétur már egészen másképpen hangzik mint

a belépéskor. Dr. Breczay rápillant és mosolyogva viszonzozza a köszöntést.

A doktor még meg sem kezdte kérdéseit, és az új vendég máris egy pillanatig sem tud nyugodtan maradni a széken, ide-oda fészkelődik, keze-lába úgy jár, mint a motolla.

— Te meglehetősen ideges vagy, fiam — állapítja meg a pap, amint kissé szemügyre veszi látogatóját.

Rudi arca idegesen vonaglik, a szeme táncol. Igazán szánalmas jelenség: csont és bőr . . .

— Mindíg ilyen ideges vagy? — kérdi dr. Breczay elkomolyodva.

— Ó, most már nem oly nagyon, mint azelőtt! — Ahány szó, annyi arcrándulás. Ideges mozdulattal simítja végig borzas haját.

— Na majd csak segítünk rajta valahogy . . .

— Ugyan! Már annyiszor próbálták! — hangzik kissé szemtelenül a válasz. A pap úgy tesz, mintha egyáltalán nem is hallaná és születésnapja iránt érdeklődik.

— 19 . . . december 12, . . .-ben! — Csak úgy dől belőle a szó. Látszik, hogy meglehetősen nagy gyakorlata van személyi adatai elsorolásában. — Az elsőt és másodikat . . .-ben, a harmadikat és negyediket a zetriscini gimnáziumban végeztem. Hat hármás: hittan, latin, görög, angol, matematika, rajz.

És mivel a doktor hallgat, még hozzáteszi:

— És még két megróvás szemtelenség miatt, egy engedetlenségért, és négyórai bezárás nagyobb rendetlenségek miatt . . .

Olyan szemtelenül árad belőle ez a felsorolás, hogy a pap csodálkozva fordul feleje. Bele-néz a fiú könnyelműen nevető, idegesen vonagló arcába.

— No és nem szégyenled magad ilyen bizonyítvány miatt? — kérdi élesen a szemébe nézve.

— He, — felel a fiú pajkosan — egy kicsit talán . . . de hiszen éppen ezért kellett idejőnnöm egy kis nevelésre . . .

A doktor akaratlanul is elmosolyodik. Rudi feláll, az asztal fölé hajol és kíváncsian a doktor írásába kukkant. Ez már tényleg egy kissé sok a jóból. De a doktor még mindig nem tud rá haragudni.

— Rudi! . . . A pap mindkét kezével megragadja a fiút és mélyen a szemébe néz. Az arc megint szánszalmisan rángatózik . . .

— Rudi! . . . Jó fiú vagy te?

Alig hangzik el a váratlan kérdés, Rudi máris kész a felelettel:

— Igen! — Majd hirtelen az óra felé fordulva kitérőleg kérdezi: — Mikor lesz a vacsora? Már nagyon éhes vagyok . . .

— Azonnal, — mosolyog a doktor — és most szaladj!

A fiú mindkét kezével megragadja a pap kezét és mosolyogva kitáncol a szobából.

— Csupa könnyelműség ez a gyerek! — állapítja meg dr. Brezay, majd elkomolyul az arca:

— No, szép kis társaság, mondhatom! Odóban sok örömöm lesz. De a többivel egész biztosan akad néhány kalandos élményem!

Aztán kimegy a szobából és vacsorára hívja a fiúkat.

A MEGZAVART ÉJJEI TANÁCSKOZÁS

Dr. Breczay már az első közös vacsorán érdekes dolgot tapasztal. Eleinte alig akar megindulni a társalgás. Csak akkor élénkül egy kissé a hangulat, amikor Rudi a vele szembenülő Karcsinak eldicsekszik pompás bizonyítványával.

— Na és mit szólt hozzá a direktor úr? — kérdezi Karcsi huncut, kamaszos arcjátékkal.

— A direktor úr? Hát alaposan lekapott a tíz körmömről és amint látod, ideküldött, hogy . . . megneveljenek . . .

— Miféle direktor úrról beszéltek? — kérdi dr. Breczay elcsodálkozva. A négy gyerek egyszerre harsányan fölkacag.

— Hát tetszik tudni, — kezdi a magyarázatot Karcsi — amióta Rudi papája „Korlátolt Méretekben Elzárt Társaságot“ alakított a családjából, hátborzongatóan feudális viszonyok uralkodnak náluk; olyannyira, hogy a tulajdon felesége és gyermekei is csak direktor úrnak hívják az öreget. Sőt maga az öreg is, valahányszor első személyben beszél, a világért sem hagyna el teljes címéből egy vesszőcskét sem!

Dr. Breczay már éppen el akarja vágni a szellemes társalgás fonalát, de Rudi már annyira belemelegedett, hogy észre sem veszi a doktor közbeszólását:

— Ó, ha tisztelendő úr ismerné a papát! Monoklival a szemén megy aludni és másnap pont délben kel föl, ugyancsak monoklival a szemén. És mi, sajnos, csak nagy ritkán kapunk

kihallgatást a direktor úrnál, mert . . . és erre hátradől a széken, kezét arca elé emeli, mintha boros üveg volna benne . . .

A pap felugrik helyéről és keményen megragadja Rudi karját, úgyhogy a gyerek fájdalomában felsikolt.

— Hogy mersz így beszélni az édesapádról?! — dördül rá keményen.

— De mikor szóról-szóra igaz! — vág közbe Karcsi. — Mi valamennyien tudunk róla. Hiszen a verebek csiripelik, hogy az öreg . . .

— Csend! — némítja el a nevetlen beszédet a doktor. Majd Rudihoz fordulva folytatja:

— Mit szólna édesapád, ha meghallaná, hogyan beszélsz róla?

— Ugyan! — legyint Rudi hanyagul. — Hát csak egyszerűen azt mondaná, amit örökké hajtogat:

Örömben úszik mindig arcom,

Ha ősbűnt látok ősi rangon!

A doktor egy szót se szól többé, de vilámló tekintete a fiúk torkára forrasztja a szót, ajkukra fagyasztja a mosolyt.

— No, — gondolja magában a pap — ilyen körülmények közt aztán igazán ne csodálkozzanak a szülők, ha csemetéjük kirúg a hámból . . .

Gondolatmenetét Karcsi egészítette ki, amikor legidősebb voltának tudatában mély hangon megjegyzi:

— Drága csemete, úgy-e?

A vacsora további része szótlánul folyt le. A fiúknak ugyan meglehetősen viszketett a nyelvük: szerették volna tovább folytatni a félbeszakított, mulatságos témát. Néha-néha egymásra pillantottak, lopva összemosolyogtak, de egy árva

szót se mertek többé megkockáztatni. Dr. Breiczaynak pedig éppen elég dolga volt saját gondolataival.

Vacsora után valamennyien a kis kápolnába mentek és rövid esti ima után a hálóterem felé vették útjukat. Mialatt a lépcsőn fölmentek, a doktor szigorúan meghagyta nekik, hogy a hálóteremben se éjjel, se nappal, soha, semmi szín alatt se szólhatnak egy árva kukkot se. A fiúkra látszólag mélyen hatott a komoly és határozott hang: kezet nyujtanak a papnak és jó éjszakát kívánnak neki.

Mialatt a fiúk vetkőznek, a doktor az ajtóban áll és vár. Rudi és Karcsi egy szempillantás alatt a paplan alá bújnak, Odo és Jancsi lefekvés előtt alaposan megmosakodnak. Mikor már mind a négy fiú ágyban volt, dr. Breiczay eloltotta a villanyt, meggyújtotta a kis éjjeli lámpát, mely szelíd, piros fényt lehel az ajtó melletti falon álló kedves Szűzanya-szoborra. Azután lábujjhegyen kiment a szobából . . .

Jó negyedóra mulva harsány kacagás hasít bele a csendes némaságba. Dr. Breiczay azonnal fölkel, hogy végére járjon a dolognak. Alighogy a folyosóra lép, Karcsi mély, dörmögő hangja üti meg fülét:

— . . . no és neked mit mondott, Rudi?

— Úgy beszélt velem, mintha égből pottyant angyalka volnék . . .

— No, akkor bírod az öreget, mi?

— Mondjuk . . . de amint észrevettem, nem fenékgig tejföl az eset . . . Nem láttad, milyen vasvillaszemeket meresztett rám, amikor a direktor úrról beszéltem?

— Huh! Azt hittem, hogy menten megvacsoráz!

— No és meg is érdemelted volna! —
hangzott a harmadik hang, amely csakis Odóé lehetett.

— . . . ahányszor csak rám nézett, mindig nevetett . . . úgy láttam, nem sokra becsül . . .

Ez ismét Rudi hangja volt.

Ebben a pillanatban kigyullad a hálósobában a villany és a meglepett kupaktanács érdekes tagjai megzavarodva, bagolymód hunyorgatnak a szokatlan fényességben.

— Egy szót se többet! — szól a pap tompa, folytott hangon, de olyan nyomatékkal és olyan kísérő szemvillanással, hogy a fiúknak borsódzik tőle a hátuk. Csak a kis Jancsi néz hosszan, hűségesen a pap szemébe . . . És dr. Brezaynak talán halvány sejtelve sem volt arról, mi ment végbe e pillanatban a kisfiú lelkében . . .

A fiúk nem tudták megmagyarázni, mi lehet ez a rendkívüli a pap tekintetében. Másnap reggel is csak lopva, oldalvást mertek rápillantani. De megállapították, hogy dr. Brezay egészen barátságos ember és reggeli megvilágításban nincs rajta egyáltalán semmi félelmes vonás . . . De azért bizonyos tartózkodó félelem még a legidősebb Karcsin is meglátszik . . .

RUDI ELEMÉBEN VAN . . .

Sólyomszárnnyon szálltak az első napok Montana lakói fölött. Odo és Jancsi csupa készség és jóakarát: a doktornak alig akad velük dolga. Jancsi nagyon szűkszájú és egykedvű nyugalommal fogad mindent. Hacsak dr. Brezay közös játékra nem hívja, egész szabadidő alatt könyveit bújja. Ilyenkor úgy belemerül olvasmá-

nyaiba, hogy idő és környezet szinte nem létezik számára.

Odo teljes gözzel tanul egész délután, hogy esti kikérdezéskor kifogástalanul megállja a sarat. Csöpp kedve sincs ahhoz, hogy megismételje a másodiknapi kellemes élményt, amikor a doktor egy elhibázott latin szó miatt tüstént kiharancsolta a szobából. Ettől a naptól kezdve nem volt többé szabad perce: de meg is látszott a teljesítményén!

A másik kettővel egy kissé másképen alakult a helyzet. Karcsi valóságos lángész volt. Többször hangoztatta, hogy ha semmit se tanul, akkor is túlságosan megerőlteti magát azért, hogy az osztály színvonalán maradjon. És dr. Brečzay őszinte sajnálattal állapította meg, hogy ebben a kamaszos kiszólásban van némi igazság. Mert Karcsinak az iskolai előadás tényleg untig elegendő volt arra, hogy élen maradjon. Órák alatt mindig talált időt arra, hogy megírja másnapi feladatait. Éppen ez a nagy tehetség volt a veszte: *nem ismerte az önnevelés hatalmas eszközét, az élet drága kincsét: a munkát, a kemény kötelességteljesítést.* Dr. Brečzaynak már az első héten latba kellett vetnie minden találékonyságát, hogy a mozgékony madárkát valamivel lekösse és otthontartsa.

Rudi miatt pedig egyenesen alig jutott lélekzethez. Ha nem állt a sarkában, azonnal fenekestül fölforgatta az egész házat. Már a legelső reggel baj volt vele: egyszerűen nem volt hajlandó fölkelni a szentmisére. Mikor aztán dr. Brečzay felébresztette, kerekén kijelentette, hogy ő bizony föl nem kel, mert még nem aludta ki magát. Az éjszaka amúgy is olyan rövid, akár a nyúl farka és egyenesen halálos vétek őt ilyen korán az ágyból kiráncigálni.

Mikor a doktor ismét felszólította, hogy

keljen föl, azt felelte, hogy egészsége könnyelmű kockáztatásáért ő nem vállalhatja a felelősséget. Különben is a papának az a fölfogása, hogy „neki egyáltalán nincs szüksége több vallásosságra, mert ő már így is eléggé vallásos”. Dr. Breczaynak minden energiáját latba kell vetnie, hogy ezeknél a komikus szavaknál ne kacagjon. De érzi, hogy kicsi híja és fiaskót vall a gyerekek szemben. Hirtelen poharat fog, vizet önt bele és vésztlóslóan közelít Rudi ágya felé. A gyerek a fenyegető árvízveszedelem közeledtére az ellenkező oldalon villámgyorsan kiugrik az ágyból. A doktor gyorsan elfordul, hogy elrejtse mosolyát, de azért egészen jól hallja Rudi félhangos dünnögését:

— Ha ezt a rendőrség tudná . . .

De ez még csak hagyján! Most jön még csak a java!

Pár nap múlva a doktor értesítést kap a gimnáziumból, miszerint: „Wondau Rezső tanulót az előadások rendszeres zavarása miatt ki kellett dobni az osztályból és a fiú a kiutasítás után, a folyosóról a kulcslyukon keresztül vizet spriccelt be az osztályba. Amiért is előadás után két órára bezáratott.”

Dr. Breczay tudta, hogy hamarosan leszoktatja erről a gyereket . . .

Délután folyamán, amikor valamennyien javában tanulnak, hirtelen-váratlan betoppan a doktor és a nagyszalhoz ül. Rudi már érzi a meleget: gyanítja, hogy hőtette napvilágra jött. Dr. Breczay kérdésére bűnbánóan vallani kezd. Mikor azonban ahhoz a részhez ér, hogyan fujta be a vizet a kulcslyukon, a helyzet komikuma legyūri benne a büntudatot: felkacag és a következő pillanatban már ismét a régi.

A pap eleinte egy szót sem szól, majd egykedvűen csak ennyit mond:

— No és mikor jön a legközelebbi kelles meglepetés?

A fiú kissé bizalmatlankodva kutatja a pap arcvonásait, de sehogy sem tudja ellesni a doktor hangulatát. Eleinte még tétováz, majd hirtelen nekibátorodva kibökkenti:

— Esetleg mindjárt holnap . . .

A doktornak majdnem leesik az álla: ezt már igazán nem várta. Puhatólódzni kezd, mi történt már megint?

Rudi úgy látja, hogy a helyzet egyáltalán nem veszélyes, és a doktor mosolygó arcán nekibátorodva, kipakkol:

— Ma? Hát az megint cifra história volt! Alig szoltam egy-két szót, az öreg Woznica már is kitette a szűrömet az osztályból. Csakhogy, tetszik tudni, az öreg roppant feledékeny. Nem is csoda, hiszen egészen öreg már. Nos, én egy óvatlan pillanatban besurrantam az ajtón és hason fekve a padok alatt visszamásztam a helyemre. És tessék elképzelni ezt a heccet: az öreg nem vette észre! Sőt még felelni is kihívott és még akkor se jött rá! Pazar jó volt! Alighogy a helyemre érek, odaszól az öreg az egyik fiúnak: Te, menj és hívd be azt a Wondaut! Na, erre aztán kitört a botrány! A fiúk majd megrepedtek a nevetéstől. Én pedig fölálltam és pléh képpel azt mondtam:

— Tanár úr kérem, én egyáltalán kint se voltam! A tanár úr éppen az imént feleltetett!

— Tyűh, erre aztán iszonyú dühbe gurult az öreg! Ordított mint egy pávián és azt mondta, hogy behivatja a tisztelendő urat; sőt azt is kilátásba helyezte, hogy ha ez így megy tovább, kirúg-

nak az iskolából. Ez ma, a harmadik órán történt . . .

A másik három fiú majd megpukkad nevéttében. Rudi gyanakodva kémleli a doktor arcát és megállapítja, hogy bár nem nevet, mégis aránylag elég barátságos képet vág a komédiához. De az már egy kissé gyanús, hogy nem szól semmit. Olyan vészajtósló ez a hallgatás . . . A többiek már abbahagyták a kacagást és a doktor még mindig hallgat . . .

— De többször már igazán nem fog megtörténni — fúzi hozzá megszeppenve Rudi.

Végre megszólal a doktor.

— Te, Rudi, — kezdi egész barátságos hangon — hogy lehet az, hogy te még mindig olyan gyerekesen ostoba vicceket csinálsz, amelyekből már régen kinőttél? Nem tudom elhinni, hogy örömed telnék tanáraid bosszantásában . . .

— Nem is, — bizonykodik a gyerek — csak tetszik tudni, valami hirtelen eszembe jut és nyomba meg is csinálom . . .

— Igen, igen, . . . eszembe jut és nyomban megcsinálom . . . — válaszol a pap kissé vontatottan, majd hirtelen élesen a fiú szemébe néz: Eszembe jut és nyomban megcsinálom . . . Pedig igazán könnyű volna megrántani a gyepelőt! . . . Tudod-e, mire gondolok most akaratlanul is?

Pillanatnyi csend. Rudi ajkát harapdálva keresi a választ.

— Hát bizony kénytelen-kelletlen élembe tolakodik a kérdés: *Hogy tud valaki keményen állni a belső frontokon, ha még ilyen nevetséges apróságok is elsodorják? Pedig ott ezerszer keményebb a küzdelem és mégis, ha törik, ha szakad, mindenáron helyt kell állni!*

A doktor súlyos szavai után hangtalan, zsibbasztó csönd borul a szobára. Bár a pap egészen közönséges hangon beszélt, szava mégis villámcsapásként hatott nemcsak Rudira, hanem a többiekre is.

Dr. Brezay fölkelt és szó nélkül kiment a szobából . . .

Mikor este Rudi kissé szurkolva behozta a házi dolgozatát, dr. Brezay így szólt hozzá:

— Nézd, Rudi, már nem vagy kisgyerek. Olyan korban vagy, amelyben az ember a kamasz természet minden rugdalódzása és lázadása ellenére is magas, tiszta ideálokért küzd. És ebben a rettentő tusában csak az győz, aki tud magának parancsolni, akinek szinte mindennapi kenyeré az önlegyőzés. A te iskolai viselkedésed azt mutatja, hogy erről a férfias erőről halvány sejtelméd sincs! Pedig, — tette hozzá némi fájdalommal — pedig éppen erre a férfias önlegyőzésre volna a legnagyobb szükséged!

A pap elhallgatott. A fiú homlokán kövér izzadságcseppekben verődött ki a belső félelem. A doktor tovább folytatta:

— Egyelőre más mondanivalóm most nincsen. Azt hiszem, teljesen megértettél, ugy-e?

— Igen — leheli a fiú alig hallhatóan és lecsüggeszti a fejét.

— Most elmehetsz — szól a doktor és újra munkához lát.

— Ne tessék rám haragudni — dadogja a fiú és amint a papra tekint, két kövér könny-csepp tolakodik a szeme szögletébe.

— Menj — válaszol dr. Brezay kurtán és többé ügyet sem vet a fiúra. Rudi pár pillanatig

tanácstalanul áll, majd sírva kisompolyog a szobából . . .

A KIS JANCSI

Ma feltűnően nagy csend van a fiúk tantermében. És este is, amikor a leckéjüket felmondják, mintha valamennyien egy árnyalattal halkabban beszélnének mint máskor . . .

Különösen feltűnő a kis Jancsi levertsége. Olyan szomorú, hogy erre egyáltalán nem látszik elegendő magyarázatnak a délutáni jelenet. Reggel levelet kapott hazulról: talán abban van valami, ami annyira elszomorítja?

A kicsi remek munkát végzett. Teljesen hibátlanul írta meg a házi feladatát.

— Igazán nagyon örülök, Jancsi, hogy ilyen szorgalmas vagy, — szól a pap — nagyon jól van. És én meg vagyok győződve, hogy mi ketten pompásan megértjük egymást. Hát te mit gondolsz?

Válasz helyett megint csak a régi, csupatalány tekintet mered a papra, amely kezdettől fogva olyan különösnek tűnt föl előtte . . .

— De mondd csak, miért vagy ma olyan szomorú? Talán valami rossz hírt kaptál hazulról? — folytatja részvétellel a doktor.

— Nem, semmit — feleli nyugodtan a fiú.

— De hát akkor mi bánt annyira?

A gyerek maga elé mered, aztán röviden csak ennyit mond:

— Egészen más valami, amit idegennek el nem mondhatok . . .

A pap szomorúan néz a kicsire, de nem akarja tovább faggatni. Hátha mégis valami csa-

ládi ügy . . . Sokkal jobb, ha nem avatkozik bele . . .

Jancsi feláll és alig hallhatóan súgja: köszönöm, — és lassan kimegy a szobából . . .

RUDINAK VALAMI NAGYON FÁJ . . .

Ezen az estén Dr. Breczaynak nem igen kellett utánanéznie, hogy csönd van-e a hálóban. Még a vacsoránál sem akart sehogyse megindulni a társalgás. Vacsora után pedig kiki fogta a könyvét és egy sarokba húzódott.

Rudi mindedig pompásan értette a módját, hogyan kerülje el a lefekvés előtti kézfogást nevelőjével. És mindig oly ügyesen csinálta, hogy a többiek alig vették észre. Noha egyébként csupa könnyelműség és szemtelenség volt, ma este még sem merte megkockáztatni régi taktikáját . . . Sokáig szorongva leste, várta, odajön-e hozzá a doktor, és néhány jó szóval kezét nyujt-e neki?

Dr. Breczay azonban nem jött . . .

Már rég elütötte a tízet, amikor félálomból halk, nesztelen léptekre ébred. Az éjjeli lámpa bágyadt fénye magas, fekete alakra vetődik: dr. Breczay volt . . .

Rudi szíve táján egyszerre nagyon meleg lett. Boldog izgalom fogja el: dr. Breczay biztosan azért jött vissza, hogy meleg kézszorítással fülébe súgja:

— Már nincs semmi baj, rendben van minden . . .

Most éppen Odo ágyánál tart, aki látszólag mélyen alszik . . . Majd Jancsihoz megy . . . A kicsi csöndesen feléje fordul: tehát még nem alszik . . .

— Tessék? . . . — hallatszik Jancsi sutogása.

— Hát te még mindig nem alszol?

— Magam sem tudom, miért, de néha igen későn szoktam elaludni . . .

Rudi feszült figyelemmel lesi, amint a pap hüvelykujjával keresztet von a kicsi homlokára és egészen tisztán hallja, amint odasúgja neki:

— Maradj csak mindig jó fiú . . .

Rudinak egyszerre torkában dobog a szíve: no most! Feléje tart . . . megáll az ágy lábánál . . . Rudi moccanni se mer . . . lélekzetviassafojtva vár . . . A pap jóideig áll az ágyánál . . . úgy látszik, imádkozik . . . Majd lassan, szó nélkül tovább megy . . .

— Talán azt hiszi, hogy már alszom . . . Rudi látszólag egészen véletlenül csöndesen megköszörüli a torkát . . . Hadd vegye észre, hogy nem alszik . . . De a doktor erre sem fordul vissza . . .

Rudi szíve elszorul: ó, hogy sóvárgott egy csöpp szeretetre! És az, aki egy szavával, pusztá tekintetével boldoggá tehetné, szóba sem áll vele, ügyet sem vet reá . . . Csak néz, egyre néz a távozó után, lépésről-lépésre dagad benne a keserűség és amikor a pap alakját elnyeli a sötétség, szeme egyszerre könnybe lábad, arcát párnájába temeti és keserves sírásra fakad . . .

De ez nem volt véletlen: dr. Breczay nagyon jól tudta, mit csinál.

A folyosóra érve, dr. Breczay egyszerre csak könnyed, tipegő lépéseket hall maga mögött. Visszafordul: a hálóterem félignyitott ajtaján kiszűrődő világosság vonalában hosszú, fehér hálóingés alak közeleg feléje.

A kis Jancsi az. Mindkét kezével megragadja a pap kezét:

— Tisztelendő úr, kérem, ne tessék haragudni, hogy délután idegennek neveztem . . . akkor igazán nem tudtam mást mondani . . .

LÓGÁS A VÁROSBAN

Holnap mindenszentek ünnepe. Ma van az első hó. Délután mind a négyen testületileg bevonulnak dr. Breczay szobájába.

— No mi az, fiúk? Szeretnétek kimenni a hóba?

— Igen, — feleli hirtelen Rudi, aki a múlt vasárnapi szigorú stúdium óta ismét visszavívta a régi becsületet — csak hogy nem játszani szeretnénk, hanem győzni . . .

Csupa szerencse, hogy az öreg Wondau nem hallotta reményteljes csemetéje szavait. Biztosan rémülten csapta volna össze kezét:

— Te gyerek! Vénasszony vagy talán? Hiszen nemrég, három héttel Montanába utazásod előtt gyóntál!

A pap örömmel beleegyezett. Különösen tetszett neki, hogy a fiúk egészen maguk jöttek rá erre.

Valamennyien egyszerre mentek el hazulról, de más és más időben tértek vissza. Első volt a kis Jancsi. Rudival és Odóval félóra mulva találkozott a lépcsőházban: mindkettőnek úgy tele volt a szája, hogy még köszönni sem tudtak.

— Kitől kaptatok pénzt nyaláunkságra? — hangzott a doktor első kérdése. Odo egyszerre fülíg pirul. Pedig már hatodikos és van engedelye, hogy zsebpénzt tartson magánál. Rudi megtörtén vall: neki nem volt szabad zsebpénzt

tartania. No, de most aránylag olcsón: kis rendre-
utasítás árán megúszta a dolgot.

Végre jó két óra mulva berobogott a teljesen
megtért és gyökeresen megjavult Károly is. Azzal
mentegetődzött, hogy valami régi jó ismerőssel
találkozott és ezért maradt el oly soká. Nagy
csodálkozására dr. Breczay szó nélkül „bevette
a fúrot”, és mindössze csak ennyit mondott a
többiek harsány kacagása közepette:

— Igazán nagyon szép, ha valakinek olyan
finom, gyöngéd lelkiismerete van: de ha gyónása
két óra hosszáig tart, akkor igazán túlságosan
aggályos lelkiismeretű lehet az illető . . .

Néhány nap mulva Karcsinak megint vándor-
kedve támadt.

— Elmegyek, megkérdezem egyik osztály-
társamtól, mit kaptunk föl holnapra — és választ
se várva, felöt tájban ellógott hazulról.

Éppen hatot üt az óra, mikor a hetedikes
úr méltóságteljesen bevonul és olyan borízű jó
estéttel köszöntött be a terembe, hogy dr. Breczay
a másik szobában is tisztán meghallhatta. Azonnal
magához hivatja.

Alighogy a fiú a szobába lépett, dr. Breczay
azonnal megérezte, hol csavargott idáig a fiatal
úr: csak úgy dőlt belőle a dohányszag és az
alkohol. Kérdésére a fiú nem is tagadja, hol járt,
sőt némi önérzettel meg is jegyzi:

— No és mi van abban? Már nem vagyok
kisgyerek!

— Egyszer s mindenkorra megtiltom, hogy
vendéglőbe járj! És ha nekem még egyszer ilyen
állapotban jössz haza, hát úgy bánok veled,
mint éretlen tacsizóval szokás! Megértetted?!

— Na ja!

Károly egészen kedélyesen fogja föl az

esetet. De ebben a kedélyességben van valami, ami a doktornak nem igen tetszik . . .

— Na ja! Ha a tisztelendő úrnak evvel örömet szerezhetek, nagyon szívesen megcsinálom máskor is! Tetszik tudni, én jó fiú vagyok: szeretem a jó vicceket . . .

— Most menj a dolgodra! — vág szavába a doktor.

— Már készen vagyok. De ha meg tetszik engedni, szeretnék egy kissé elbeszélgetni a tisztelendő úrral . . .

Dr. Breiczay úgy látja, hogy legidősebb növendéke a kelleténél jobban felöntött a garatra és nincs egészen magánál; de azért csak int neki, hogy foglaljon helyet. Mégis jobb, ha itt van, mintha odaát nem hagyja a többieket tanulni.

— Nos, mi ujság?

— Hát, tetszik tudni, én azt hiszem, hogy a tisztelendő úrnak roppant érdekes lehet az én esetem. Én viszont szeretném tudni, kinek tart engem a tisztelendő úr és mit gondol rólam? Hogy nem vagyok égből pottyant szent, ez nekem is nagyon világos. De mégis érdekelné, hogy tisztelendő úrnak mi a véleménye rólam?

— Hát az tényleg igaz, hogy egyelőre nincs valami nagy veszély, hogy oltárra állítanak. De, — és e szavaknál különös tekintetével élesen a fiú szemébe mélyedt — de én azt hiszem, hogy véleményemet, vagyis a szintiszta igazságot, nem lenne valami kellemes most meghallanod. Figyelmeztetlek: nem riadok vissza semmitől! . . .

— Ezt már az első pillanattól kezdve tudtam, amikor a tisztelendő urat először megláttam . . . de . . .

— Most nem. De majd teszünk róla, hogy a kínzó bizonytalanságtól megszabadulj. Most

azonban egyáltalán nem vagy olyan állapotban, hogy komolyan lehetne veled beszélni. Annyit azonban már most is mondhatok: Ha a jó bizonyítványért nem is kell verítékezned, de itthon mindenáron dolgoznod kell, *meg kell tanulnod a kemény munkát, különben menthetetlenül elsodor az élet: elpusztulsz, éppen rendkívüli tehetséged miatt!*

— No, majd máskor — dörmögi Karcsi helyéről fölemelkedve. — És kérem, tisztelendő úr, ne tessék annyira szívére venni a ma délutáni esetet. Hisz a jó ló is kirúg a hámból . . . no és majd megpróbálok megjavulni . . .

Ezzel az életbölcsessel ment ki a szobából a többiekhez és a hátralevő időt körömrészeléssel és lakkozással csapta agyon.

De ez volt az utolsó eset, hogy ilyen hasznos foglalkozással töltötte a stúdiumot. Másnap ugyanis dr. Breznay alkalmasnak találta az időt, hogy Karcsinak megmondja a véleményét. A fiú azonban, mielőtt bement volna hozzá, előbb nagyképűen, mókázva mondogatta a többieknek, miről is lesz szó a barátságos négyszemköztiben, amelyre éppen most hivatalos. De mikor egy óra múlva kijött a szobából, egészen le volt forrázva. Úgy látszik, megkapta a magáét és csöpp kedve sincsen kirakatba tenni a fotográfiáját. Nem dicsekedett el vele, mit mondott neki a doktor, de valamennyien látták rajta, hogy sokért nem adná, ha nem lett volna annyira kíváncsi dr. Breznay véleményére.

És ettől kezdve a kis Jancsi, ha csak tehetette, mindig elkerülte a doktort . . . Éppígy volt Rudi esete után is . . . Érdekes: mennyire hatottak ezek az apróságok erre a gyerekre! . . .

JANC SINAK NEHÉZ A SZIVE

Valaki kopog . . .

Dr. Breczay csodálkozva pillant föl munkájából: egy órán belül már harmadszor zavarják . . .

Elsőtzb en Jancsi jött kész házi dolgozataival. Negyedóra múlva ugyancsak bejött megkérdezni, hogy olvashat-e? Pedig nagyon jól tudta, hogy szabad olvasnia . . . A doktor azt hitte, hogy talán valami mondanivalója van a gyerekeknek . . . de csalódott. Vagy talán mégsem?

A látogató megint a kis Jancsi . . .

— Tisztelendő úr, kérem, nem tudna nekem valami jó könyvet adni? — kér di lassan közelebb lépve.

— No gyere csak közelebb, ülj le egy kissé — marasztalja a pap. Ha esetleg valami nyomja a szívét, itt a legjobb alkalom, hogy könnyítsen rajta.

Az asztali lámpa fénye élesen a fiú szemébe süt. A doktor azonnal félrefordítja az ernyőt. Jancsi ott ül a félhomályban, de nem szól semmit.

— Hát ilyen hamar elolvastad azt a könyvet, amelyet tegnapelőtt adtam? — kér di dr. Breczay.

— Még nem . . . de olyan unalmas — feleli kissé megzavarodva a fiú.

— Ahá! — villan föl a pap lelkében — tehát mégsem olvasnivalóért jött! Egészen másvalami hozta be a gyereket már harmadszor ebben

a szokatlan időben. Hiszen éppen tegnapelőtt ő maga kérte ezt a „roppant izgalmas” könyvet, pedig már egyszer olvasta . . . csak azért kérte ki még egyszer, mert olyan nagyon érdekes . . .

— Hát mit szeretnél olvasni? Milyen könyvet adjak? Hiszen már csaknem egész kis könyvtáramat elolvastad ezalatt a másfél hónap alatt! Már alig lehet benne válogatni.

— Nem baj, jó lesz akármilyen — feleli Jancsi és mikor dr. Breczay a szekrényhez lép, nyugodtan ülve marad . . .

Dr. Breczay jó vaskos kötetet nyom a markába. A fiú meg se nézi a címét, csak az ölébe teszi. Mivel a kicsi még mindig ott ül és hallgat, a doktor megkérdezi tőle:

— Nos, hát hogy érzed magad minálunk? Amikor megérkeztél, azt mondtad, először meg kell próbálni az itteni életet és csak akkor tudsz ítéletet mondani róla.

— Jól — feleli a fiú kissé szórakozottan. Csak az a kár, hogy nincs zongora. Szeretném folytatni az iskolát, amelyet még otthon elkezdtem . . .

— Tényleg, még meg sem mutattam a zenetermet! Azt hiszed, hogy nincs a házban zongora? No, majd vacsora után meglátjuk!

A fiú erre sem szól semmit, csak mereven néz maga elé. Úgy látszik, egészen lefoglalják saját gondolatai. Dr. Breczay kérdez még egyet-mást, de mindig csak rövid és szórakozott választ kap. Végre föláll a fiú:

— Most elmegyek egy kissé olvasni.

A pap kezét nyújt a kicsinek és szinte maga se tudja, hogy, hogy nem, csak úgy kiszalad a száján:

— Remélem, nemsokára megkönnyebbül a szíved, Jancsikám . . .

A fiú egy pillanatra lehajtja fejét. A doktor már-már azt hiszi, hogy talán sir . . . De megint csak fölpillant és a régi hideg, révedező tekintettel mond köszönetet és kimegy a szobából.

Mikor a doktor kis idő múlva a tanterembe lép, látja ám, hogy Jancsi újra a „roppant izgalmas” könyvbe mélyed. Az imént kért vaskos kötet pedig csak alátétül szolgál . . .

Igen, egészen biztos, valami bántja ezt a gyereket, de nem tud tőle szabadulni. Mert sajnos, nagyon is igaz a régi tapasztalat: ha egy ilyen szegény fiú el is szánja magát, hogy kiönti lelkét valaki előtt, örökké halogatja az időt: halogatja, halogatja egészen a legutolsó pillanatig és akkor . . . vagy megint nincs bátorsága, vagy pedig . . . már késő!

Pedig a pap már régóta jól sejti, mi lappang, mi rágódik a szegény fiú lelkén: de a szív hétpecsétes ajtó és nehéz, nagyon nehéz a nyitját megtalálni . . .

A BESZÉLŐ ZONGORA

Vacsora alatt Jancsi örömmel ujságolta el a többieknek, amit dr. Brezaytól hallott: van zeneszoba is! — és vacsora után, mivel ma kivételesen Odo is elkészült a tanulással, azonnal átmentek a zeneszobába, amelyet csak kis helyiség választ el az ebédlőtől.

Fordul a zárban a kulcs és amint az ajtó kitarul, a szobából jóleső meleg árad a belépők arcára. A kandallóban vígan lobog a tűz és a belőle kiszüremelő tompa, rőt fény egészen hangulatossá varázsolja a kis szobát.

De hová is üljenek? A négy hatalmas bőrszék leginkább tetszenék a fiúknak, de nem mernek beleülni . . . Csak négy van belőlük, pedig öt kellene . . . és olyan különös az elrendezésük is: mind a fal mellett áll, egymástól elkülönítve, mintha nem is használatra, hanem csupán csak dísznek szánták volna őket. Dr. Breczay vet véget a tanácstalan tétovázásnak: Jancsit behuppantja az egyik hatalmas bőrfotelbe, maga pedig a zongorához ül . . .

— No fiúk, mit játsszak?

— Valami stramm indulót! — hangzik egyszerre négyfelől.

Dr. Breczay kinyitja a zongora födelét és a következő pillanatban már fölviharzik ujjai alatt az induló, tüzesen árad és egészen betölti a fojtott, rőtvilágosságú kis szobát.

— No most rajtam a sor! — szól a doktor az induló utolsó akkordjai után.

Ujjai lágyan, finoman suhannak át a hófehér billentyűsoron . . . ábrándos, titkos dallamok hullámoznak elő sejtelmes-finoman a zongora szívéből . . . De amit most játszik, az egészen különös valami . . . és még különösebbek azok a szaggatott daltöredékek, melyeket szinte önfeledten időről-időre beleénekel a zokogó melódiába.

. . . és elcsitul majd . . . föléled a szív . . .
. . . ne szóljon hozzám . . . nem hallgatok rá . . .

. . . a szívem meghasad . . .
. . . ő kérdi: mit kívánsz? . . .
. . . én? . . . a boldogságot szomjazom
. . . békét kíván szívem . . .

A folyton visszatérő rím fojtott tűzzel vias-

codik a lágyan hullámozó melódiával, végül teljesen diadalmaskodik rajta:

. . . elnémul ajkam . . . nem szólhatok! . . .

Még egyszer-kétszer tüzesen felvonaglik a lelket simogató dallam, hogy hullámaiba fojtsa ezt a félelmesen zúgó refrént:

. . . nem szólhatok! . . . nem szólhatok . . .

A pap ujjai végigsiklanak a billentyűkön és lélekbemarkolóan zendül meg az utolsó akkord:

. . . mondd: hát boldog vagy te így? . . .

A pap keze lehanyatlik. Mozdulatlanul ül ott a kis szoba gyér világosságában . . . Egy hang se rebben. Valaki csendesesen, alig hallhatóan zokog a szoba szögletében . . . Küzd magával, hogy elrejtse könnyeit, szíve mély megindulását . . . A kis Jancsi az . . .

— Hát boldog vagy te így?

Hosszú, álmatlan éjszakák nyomasztó sötétjében keményen viaskodik magával a kisfiú. Száraz, égő szemei könnytelenül merednek bele a körülötte virrasztó szívtelen éjszakába. Lelkében újra meg újra felhullámoz az a gyöngéd, jólesően simogató dallam: de mindannyiszor diadalmaskodik a végzetes refrén:

. . . nem szólhatok! . . . nem szólhatok!

Szegény fiú! Pedig ez még csak az első állomás!

SZÉTFOSZLÓ REMÉNYSÉG

Dr. Breczaynak még egy szobát kellett fölnyitnia és legalább néhány napra üzembe helyeznie: a kis Jancsi torokgyulladást kapott és tanácsos volt néhány napra a többitől elkülöníteni.

Délután jó csomó könyvvel kezében el-

látogat kis betegéhez. Éppen december nyolcadika van, Szeplőtelen Fogantatás ünnepe.

— No nézd, Jancsi, itt hozok egy nyaláb olvasnivalót. Ez az egész, amit még találtam. Több nincs. Remélem, elég lesz arra a néhány napra, amíg feküdnöd kell. De ígérd meg nekem, hogy ha esetleg nem lennék itthon, akkor sem olvasol tovább este nyolc óránál.

— Hát el tetszik utazni? — kérdi a fiú tágranyílt szemmel.

— Halaszthatatlan ügyben Galíciába kell utaznom. De remélem, nyolc-tíz nap múlva újra itthon leszek. Szeretnék benneteket még egyszer látni, mielőtt hazautaznátok. No, meg a bizonyítvány is érdekel . . .

Az utolsó szavakra fölragyog a kicsi arca: igen, az ő bizonyítványa most nagyon szép lesz! De csak egy pillanatig köti le ez a gondolat. Aztán úgy látszik, mintha erősen elgondolkodnék . . .

Dr. Breczay aznap többször ellátogat a kis beteghez. A fiú ma egészen különös, nem olyan mint máskor . . . Sokkal közlékenyebb. Olyan melegen, csupa szívből beszél.

No, talán ma, ebben az olvadt hangulatban megnyilatkozik!

A doktor este sokáig nála marad és amikor távozni készül, a kis beteg kérve-kéri, maradjon még egy kicsit . . .

— De már kilenc óra, — szól a pap órájára pillantva — most már igazán aludnod kell!

A fiúnak egyszerre könny szökik szemébe:

— Tisztelendő úr . . . maradjon még, csak öt percre . . . szeretnék valamit mondani . . .

A pap újra leül az ágy szélére.

— No mi az, Jancsi? — kérdi nagy szeretettel.

A kicsi jóideig némán, elgondolkodva fekszik és az imént még egészen ellágyult arcvonásai lassankint újra megkeményednek.

— Már nem tudom, mit akartam mondani, elfelejtettem, — szól csöndesen, nyugodtan és egészen egykedvűen. — Biztosan nem is volt valami fontos. Majd ha vissza tetszik jönni, megkérdezem, ha ugyan eszembe jut akkorára... És nagy szemével hidegen néz a papra...

Ma este már nincs mit tenni. Ezen a szegény lelken a szelíd erőszak nem segít: még inkább elzárkózik... Szegény fiú!

Dr. Brezay tisztában van a helyzettel. Néhány barátságos búcsúszó után megáldja a kisfiút, eloltja a villanylámpát és lassan kimegy a szobából.

És a szegény fiú ismét magára marad avval a gyötrő öntudattal, hogy a kegyelem óráját újra elmulasztotta. Pedig talán ez volt az utolsó alkalom... Karácsony előtt már nem öntheti ki a szívét és...

Mint valami vérivó fenevad, szökött a lelke a kétségbeejtő gondolat: már késő! És nem tud ellene védekezni, hasztalan minden erőlködése. Pedig hány éjszakát viaskodott már magával, mennyit reménykedett, hogy a nyomasztó tehertől megszabadul! De minek is töpreng tovább? Ugyis hiába... minden hiába!...

Félóra mulva Dr. Brezay újra ott áll a kis beteg ágya mellett. Villanylámpájával arcára világít és megdöbbenve látja, hogy nyugodtan, mélyen alszik...

Másnap hajnalban, amikor a fiúk még javá-

ban aludtak, dr. Breczay útrakelt. De talán mégse aludtak valamennyien. Ott fönt, az egyik emeleti ablakon, lázas, forró kis gyermekkéz dörzsölésétől megolvadt a jégvirág és egy könnyben úszó gyermekszempár nézett hosszan, szomorúan a téli éjszakában tovasuhanó szán csillogó lámpásai után . . .

De a már-már reményvesztett szív még az utolsó órában sem adja meg magát. Hátha dr. Breczay nyolc nap mulva hazatér? Hátha kilenc nap mulva? . . . Még akkor is lesz idő . . . De ha tíz nap mulva? . . .

Ó, akkor már késő! . . .

ÉJFÉLI LÁTOGATÁS

Másnap dr. Breczay levelezőlapon közölte a fiúkkal, hogy maga sem tudja, mikor térhet vissza. A lapon valami délgalíciai kis falucska pecsétje látszott. A fiúk jó sokáig keresgéltek a térképen, míg végre rátaláltak.

December tizennegyedik van; tehát tizen-nyolc-, tizenkilencedike előtt semmiesetre se tér vissza. És huszadikán hazautazás.

A betegszoba kis lakója, aki másnap reggel már iskolába szándékozott menni, ezen az éjszakán ismét sokáig sirdogált, míg végre elszenderült. De nemsokára valami egészen szokatlan dolog ébresztette föl.

A szobában ég a villany . . .

Csodálkozva dörzsöli szemét és már éppen a kapcsoló felé nyúl, hogy eloltsa, mikor csöndesen megnyílik az ajtó és . . . dr. Breczay lép be rajta.

A kicsinek majd eláll a szívverése a rémülettől. Dr. Breczay?! De hiszen ő több száz kilomé-

terre van innét! Biztosan szellem! A rémület egészen megbénítja, moccani se képes.

Az alak némán közeledik az ágyhoz. Megáll egy kissé, majd az ágy szélére ül.

— Emlékszel-e még arra az estére, Jancsi, amikor ott lent muzsikáltunk? — kérdi a doktor, megfogva a gyerek remegő kezét.

— Ez nem lehet más, mint dr. Breczay . . .

A fiú alig észrevehetően bólint. A pap néhány pillanatig vár, azután így folytatja:

— Hát boldog vagy te így?

Percekig tartó néma csend. A gyermek mozdulatlan, akár a kőszobor.

— Jancsi! Hát ez az a rettenetes „nem szólhatok”?

A gyöngéd szó, a hang melegsége, melyből csodálatos szeretet árad, belemarkol a fiú lelkébe: de csak a fejét rázza és kimondhatatlan fájdalommal suttozja:

— Nem szólhatok . . .

— Hát egyáltalán nem bízol bennem?

A gyerek tágranyílt szemmel néz a papra.

— De igen . . . én nagyon is bízom a tisztelendő úrban . . . jobban, mint bárki másban . . . de . . . mégsem szólhatok . . .

— Majd talán kérdezek egyet-mást, jó lesz? Hátha kitalálom, mi nyomja szívedet?

A fiú kissé elgondolkodik. Egészen visszanyeri hideg önuralmát és határozottan válaszol:

— Tessék kérdezni!

De hangja csengéséből dr. Breczay világosan megérti azt is, ami a szavak mögött lappang: tessék csak kérdezni, úgysem fogok beszélni, úgysem fog megtudni semmit . . . És a pap nem a szavakra, hanem a rejtett gondolatra válaszol:

— Te, Jancsi . . . Hányszor, de hányszor akartad már egészen kitárni lelkedet . . .

— Igen, — feleli őszintén a fiú — de tudom, hogy nem szólhatok . . . és arccal a fal felé fordul.

— No jó . . . Hadd meséljek valami történetet . . .

. . . Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy tizenegyéves kisfiú. Lelke nemes volt, szíve színarany. Egyetlen vágy lelkesítette: talpig derék ember akart lenni. Olyan jó volt a szíve és olyan tiszta, akár a gyémánt. Nem is tudta, hogy rossz is van a világon. Volt egy jótulajdonsága és ez a jótulajdonság olyan ritka az ilyenkorú fiúknál: a hazugságot még hírből sem ismerte. Arca, kedélye tiszta volt, ragyogott mint a napsugár és kicsi szíve nagy-nagy szeretetével boldogan csüngött édesanyján.

Maga sem tudta hogyan, de szinte titkos ösztönnel menekült onnét, ahová a gonosz közeledett. Korán el kellett hagynia a szülői házat, idegenbe ment, hogy tanulmányait folytathassa. Majd itt, majd ott lakott: sok fiúval találkozott, akik nem voltak mind olyan jók, mint ő . . . Így aztán nem is csoda, hogy visszahúzódott tőlük. Kevés barátja volt: igazi jóbarátja nem volt sohasem . . . De azért a többi fiúk mind nagyon szerették őt: becsülték benne azt a tiszta, nemes lelket, amely arcáról feléjük sugárzott.

Néha olyan egyedül érezte magát. És mégis, talán maga se tudta miért: de nagyon-nagyon boldog volt . . .

És akkor . . . akkor jött az ezerszer megsiratott, fekete nap. Egy idősebb fiú, a sátán pribékje, szemet vetett az érintetlen, gyönyörű virágra. Le akarta törni, be akarta szennyezni

tiszta kelyhét. De ő ellökte magától az aljas csábítót és lihegve elszaladt. De soha senkinek nem mert szólni erről . . . Szívét bezárta és — és ezt nagyon rosszul tette — s ha eddig visszavonult volt, most valósággal kerülte az embereket: félt tőlük, mert megtapasztalta bennük a bestiát . . .

A csúnya szó, amit hallott, úgy hullott tiszta lelkére, mint valami emésztő zsarátnok. Fellángolt benne a gonosz szenvedély, de ő nem kiáltott segítségért. Szíve halálos beteg lett és a liliom, a gyönyörű fehér liliom lassú sorvadásnak indult . . . De a félelem és rettegés hét pecséttel zárta le szólásra nyíló ajakát.

Hiába kopogtatott bezárt szívéen hosszú, álmatlan éjszakákon az édes Üdvözítő: nem akarta, nem tudta bebocsátani. Pedig mennyire szerette volna! De nem volt rá ereje. És csak akkor kiáltott segítségért, mikor a liliom már tövestől kiszáradt és a lelkére dermesztő, zuzmarás tél borult. Igen, ő gyónt is: keservesen siratta elvesztett boldogságát: de már nem tudott hős lenni . . . Hitvány rabszolga volt. Érezte, hogy valami szörnyű, halálos temetőt hordoz a lelkében: és ezért félt mindenkitől és ezért zárkózott el az emberektől . . .

Útálta önmagát. Pedig úgy sírt, úgy vágyódott, úgy kínlódott a lelke a tiszta, a szép után, de a becstelenség tudata ólomsúllyal nehezült lelkére. Odalett régi, felhőtlen boldogsága, arcán megfagyott a mosoly, szemében kialudt a fény: a régi, huncut kisfiút nem lehetett többé megtalálni benne. Sokkal komolyabb és zárkózottabb lett, mint egykorú pajtásai. Az a rettenetes küzdelem, amelyet más ördögi gonoszsága folytán olyan korán és olyan szomorúan kellett megtapasztalnia, gyászfátyolt borított lelkére. Édes-

anyja nem tudta mire vélni a hirtelen változást és mivel az igazi okról sejtelve sem volt: azt hitte, hogy gőgös, keményszívű lett a fia és nem akar többé gyereknek látszani előtte. Ilyesmit gondoltak róla a többiek is.

De azért továbbra is nagyon szerették odahaza: de ez a szeretet hidegen hagyta, nem tudta fölmelegíteni. És egy napon rémülten látta, hogy kifagyott szívéből a szeretet! Pedig hogy kívánczozott valami megértő jóbarát után! De arra, hogy igazi jóbarátságot kössön, nem volt elég lelkierője. Végre *talált valakit*, aki oly közel volt hozzá, mint senki más: baráti jobbot nyújtott neki. Mennyire szerette volna mindkét kezével forrón megragadni! Milyen szívest-örömost neki adta volna szíve minden szeretetét! De mindenél erősebb volt a félelem. És bár érezte, tudta, hogy az a valaki lelkébe lát, mégse merte volna megnyitni szívét: attól félt, hogy aki csak bepilant ebbe az összegázolt virágoskertbe, megvetéssel fordul el tőle . . .

Mindennap előlről kezdte a küzdelmet. Újra meg újra általános gyónást végzett: de mindig másnál. És a rettenetes nap, a halálos óra kérelhetetlen következetességgel újra ráköszöntött. És ő mindent magábazárt és vonszolta, húzta az iszonyú terhet. Röviden, szinte vázaltszerűen végezte szentgyónásait, soha igazán ki nem öntötte szívét senkinek: pedig olykor-olykor már úgy érezte, hogy nem bírja tovább, megszakad a mászás teher alatt.

Azután ismét más házba került. Milyen szép nap is volt az! Egy pappal találkozott. Mikor először a szemébe nézett, szegény, meghajszolt szíve lázasan kalimpált: érezte, hogy a pap lelkébe lát, egészen ismeri féltve rejtett titkát. És amikor leg-

jobban remegett, hogy a pap belenyúl a lelkébe, ugyanakkor elemi erővel zúgott fel benne a vágy és a reménység: bárcsak megtenné minél hamarabb!

Hányszor akart, hányszor próbálkozott: de hasztalan. Végre a pap hozzálépett és azt mondta:

— Nézd, Jancsi, neked olyan áldott jó szíved van, hogy minden nyomorúsága ellenére is becsülni és szeretni kell!

Dr. Breczay elhallgat és gyöngéden meg-simogatja a szívettépően zokogó kisfiú fejét:

— Szegény, szegény Jancsikám . . .

Aztán vár, nyugodtan vár, míg a fiú egészen elcsöndesül. Akkor újra megfogja kezét.

— Mondd csak Jancsi: hát nem jobb így, mint egyedül vonszolni azt a névtelen, szörnyű terhet?

A gyerek nem tud felelni, csak melegen, hálásan szorongatja a pap kezét . . .

Sokáig tartott, míg egészen visszanyerte önuralmát. Ez volt a legelső kérdése:

— Mittetszik gondolni: látszik rajtam valami?

— Légy nyugodt, Jancsikám: semmit sem lehet rajtad észrevenni, csak azt, hogy derék fiú vagy. Mert lásd: tebenned minden fölfelé kínlódik, a tiszta magasság felé törtet. És ha gyöngé is vagy, azért mégis mindig a tisztaság után sóvárogsz. Ez a törekvés kirajzolódik arcodon, ezért oly tiszta és nemes minden arcvonásod. Elhiheted nekem, hogy aki csak rád tekint, sokkal többre becsül, mint amennyire te tartod magadat . . .

És én is, bár mindent tudok, éppúgy becsüllek és szeretlek, mint eddig és igazán nagyon örülök, hogy ilyen derék fiúval lakom egy földél alatt. De most lássuk, hogy is segítsünk rajtad?

A papnak úgy tűnik föl, mintha a gyerek valamit szeretne mondani . . .

— Tisztelendő úr kérem, meggyónhatnék?
— kérdi hirtelen.

Mennyire szeretett volna a pap kizárólagos vezetője lenni ennek a fiatal léleknek! De távolabbra nézett, magasabb szempontokra tekintett: legyőzte szívét és így válaszolt:

— Saját érdekedben jobban szeretném, Jancsi, ha más gyóntatótyát választanál. Én bár-mikor rendelkezésedre állok; de mégis úgy gondolom, hogy nemsokára esetleg kemény küzdel-meid lennének, ha állandóan hozzám akarnál járni. Ajánlok valamit: valahányszor gyónni szeretnél, engedélykérés nélkül, észrevétlenül eltűnhetsz hazulról. Ha becsöngetsz a kolostorba, ott mindig kapsz gyóntatótyát. És különben sincs semmi rend-kívüli ebben. Naponta egész csomó embertesz meg ugyanezt. Igen ajánlom P. Maurust. Ő igen jól meg-érti a fiúkat és már elég öreg: nem esik majd nehe-zedre az őszinteség. És aztán ő mindig otthon van, mert már nem tud kimenni a városba.

A fiú nem érti világosan a doktor válaszát, de azért mégis nagyon könnyűnek érzi szívét.

— És ha megkérdezik a többiek, hogy hol jártam?

— Mondd egyszerűen, hogy a városba küld-telek. Jó lesz?

— Igen. Nagyon, nagyon köszönöm!

— És még egyet, Jancsi: ezt a zárkózottsá-got győzd le, különben menthetetlenül veszve vagy. Igazán minden jogod megvan arra, hogy vidám, jókedvű, boldog fiú légy. Biztos fegyvert adok a kezédbe, amellyel hamarosan kivívod a végső diadalt: *határozd el sziklaszilárdan, hogy súlyos*

bűnnel a lelken soha le nem fekszel, és csak lehet, mindennap áldozol: az erősek Kenyere biztosan fölemel. Jól tudod, hogy a gyóntatóatya bármely órában rendelkezésedre áll. Eleinte nehéz lesz: de ha férfiasan átvágod magad a kezdet nehézségein, biztosítlak, hamarosan diadalt aratsz!

— Itt még csak menne, — feleli a fiú elgondolkozva — de a vakáció! A plébános úr sokszor jár hozzánk és engem mindig csak „kis angyal”-nak nevez . . . nem is merek hozzá menni gyónni . . . De az is igaz, hogy utóvégre átlovagolhatnék a szomszéd faluba is . . .

— Isten áldjon meg, Jancsikám! — szól a pap fölemelkedve. Ne felejtsd el soha: bennem olyan őszinte jóbaráttra akadtál, aki tűzbe menne érted!

A fiú hálásan néz a papra és mindkét kezével megszorítja a feléje nyújtott baráti jobbot. És most újra csak olyan, mint régen: éppoly hideg és merev az arca és nagy, tágranyílt szemével hosszasan néz a távozó után . . .

Másnap reggelinél már várta a fiúkat dr. Breczay lapja: huszonharmadika előtt nem térhet vissza és ezért nekik és kedves szüleiknek áldásos, boldog ünnepeket kíván . . .

Jancsi másnap reggel olyan fáradt volt, hogy a házmesterné nem merte elengedni az iskolába. A fiú egész délelőtt az ablaknál ült és azon tűnődött, nem pusztá álom volt-e az egész? Csakugyan dr. Breczay volt az, akivel beszélt az éjjel? Végre is úgy döntött, hogy nem lehet igaz, álomnak kellett lennie . . .

És mégis: olyan nyugodt, boldog és könnyű most a lelke, mint a kalitkájából szabadult madár . . .

ÉJJELE VALAKI JÁRT A KÓRUSON . . .

— No, csakhogy végre megjöttél — szólott utolsó óra után az énektanár a kis Dymhez. Mondd meg a doktor úrnak, hogy délután meglátogatom. Igen érdekes dolog történt velem . . .

— Csakhogy a doktor úr elutazott és huszonharmadika előtt nem is jön haza — felelte a fiú.

— Hát csakugyan igaz, hogy nincs itthon? Már tegnap is hallottam, de nem akartam elhinni . . .

— Pedig már egy hete elutazott . . .

— Milyen különös! . . . Amint éjjel egy óra körül fölébredtem, hallom ám, hogy a templomban valaki orgonál. Először azt hittem, hogy álmodom. De aztán hirtelen kiugrom az ágyból, kinyitom az ablakot: tényleg, világos a kórusablak és csodálkozva hallom ugyanazt a melódiát, amelyet a doktor úr a legutóbbi áldás alkalmával játszott . . .

— Igen, én is emlékszem rá! A tisztelendő úr maga mondta, hogy ezt a melódiát még soha le nem írta, csak a lelkében él és mindig kóta nélkül szokta játszani.

— Éppen ezért szerettem volna vele beszélni . . . Mert csak ő lehetett a kóruson, senki más . . . Nem értem: én magam zártam le este az orgonát: csak egyetlenegy kulcs van hozzá és az is nálam van . . . És te azt mondod, hogy egy hete elutazott? Hát akkor biztosan álmodtam . . . De . . . nem értem, egyszerűen nem értem az egész dolgot! . . .

És fejcsóválva ment le a fiúval a lépcsőn . . .

Tehát mégis csak dr. Breczay volt, aki mult
éjjel az ágya szélén ült? . . . Jancsi most már
meg van róla győződve . . . De természetesen
nem szól senkinek semmit.

A TITOKZATOS PARANCS

Éppen most futottak be a fiúk a karácsonyi vakáció után a kastélyba. De csak Rudi és Odo érkeztek meg és azt a hírt hozták, hogy a Dymfiúk bizonyára lekésték a csatlakozást. És ez nagyon is valószínű volt, mert a vonatok igen sokat szoktak késni a vakáció utolsó napján, amikor zsúfolásig tele vannak a kocsik. A doktor egészen megnyugszik ebben. Uzsonnához ülnek és érdeklődve hallgatja a fiúk vakációi élményeit. Egyszerre beszélnek mind a ketten; de hirtelen elnémulnak, mintha elvágták volna szavukat.

— Mi az?

Riadt tekintettel merednek a papra, akinek arcvonásai hirtelen eltorzulnak, mintha valami mély fájdalom nyilallott volna benne. Pedig az előbb még egészen vidáman mosolygott rájuk . . .

Odo és Rudi visszafojtott lélekzettel lesik a pap arcát. A doktor lehúnyt szemmel ül, látszólag feszülten figyel . . . Majd hirtelen felugrik és kirohan a szobából . . . Egészen jól lehet hallani, amint nehéz léptei végigdöngenek a lépcsőn . . .

— Mi van vele? Hiszen semmi hangot sem hallottunk az imént? Egyszerre odalett az étvágyuk, nem kell az ozsonna; találgatják, mi lelte a doktort? — de nem volt bátorságuk fölmenni szobájába. Sőt még beszélni is alig mernek. Némán, szótlánul ülnek egymással szemközt, amikor künn újra hallják a doktor közelgő lépteit. Nyílik az ajtó és a küszöbön ott áll a pap, komolyan, de

már egészen nyugodtan. Kissé még remeg a hangja, amint utasítja őket, hogy rendezzék el holmijukat. Azután újra szobájába siet.

Dr. Breczay föl-alá jár szobájában. Többször valami rándulás, vonaglás fut át egész testén. Majd egészen kimerülve egy székre rogy. De hirtelen villámgyorsan fölugrik:

— Valami hang hívja őt! Egészen tisztán hallotta a kétségbeesett segélykiáltást:

— Tisztelendő úr!

És azt is nagyon világosan tudja, hogy ez a kiáltás nem a házban hangzott el . . .

— Már megint — mormolja maga elé.

Egyszerre észbontó aggodalom fogja el Jancsiért: ez az ő kiáltása, ez az ő hangja! Mi volt ez? Véletlen, kósza gondolat, fantázia, vagy a túlfeszült idegek csalóka játéka?

Nem, ez nem lehet képzelődés! Ez világos, közvetlen látás volt . . . és mégis olyan elmosódott . . . olyan bizonytalan . . .

Nem meri a jelenséget boncolgatni: fél, hogy okoskodásával megmásítja . . . Már tudja, mi ez . . . Ha tényleg igaz, amit tapasztal, magától meg fog erősödni, akarata ellenére is tökéletes világossággá teljesedik benne . . .

Istenem, Istenem! — jajdul föl benne valami. Úgy érzi, mintha valami hatalmas erő alatt össze kellene morzsolódnia . . .

Alig hallhatóan kopognak. Az ajtóhoz ugrik és valósággal kitépi a házmesterné kezéből a leveleket. Majd hirtelen becsukja az ajtót a csodálkozó asszony orra előtt, ráfordítja a kulcsot, íróasztalához rohan és lázas sietséggel tépi föl a levelet, melyen hétágú korona díszlik . . . A levelet, amelyről biztosan tudta, hogy jönni fog . . .

Piowo, 192 . . . január 9.

Nagyságos és Főtisztelendő Doktor Úr!

Sietek közölni Önnel, hogy Jancsi néhány nap óta tüdőgyulladásban fekszik. Az orvos ugyan nem látja súlyosnak a bajt, de néhány héten belül szó sem lehet róla, hogy Jancsi Montanába visszatérjen. Mihelyt a krízis elmúlt, Karcsit azonnal küldjük.

*Kiváló nagyrabecsüléssel:
Dym Erna grófnő.*

. . . Lehúnyt szemekkel ül a pap, kezében görcsösen szorongatja a levelet. Nyugodtabb, egyre nyugodtabb lesz . . . Minden emberi gondolatrezdülést száműz lelkéből: vár, órákon át csak egyre vár . . .

Várja a világos bizonyosságot, mely egyszerre tette kényszeríti . . . És a világos bizonyosság jön. Maga sem tudja, hogyan, de jön. Valami tartalomtalan bizonyosság, parancs, mely elől nem lehet kitérni. Már megkísérelte egy alkalommal az ellenállást, de mindhiába: csak önmagát emésztette. Végre is megadta magát és engedelmeskedett . . . vakon, mintha csak álomban járna . . . Így tesz most is.

Föláll, órájára pillant: pont 7 óra. Átmegy a fiúkhoz. Olvasnak, de a nyomott hangulat ott ül mindkettő arcán.

— Menjetek vacsorázni. Mondjátok meg, hogy én nem megyek. Kilenckor feküdjetek le. Szervusztok!

Most a rendesnél kissé komolyabb az arca, de az utolsó óra heves izgalmai egy csöppet se látszanak rajta. A fiúk fölállnak és szó nélkül lemennek az ebédlőbe.

ROHANÁS AZ ÉJTSZAKÁBAN

Dr. Breczay már elszánta magát: ma éjjel Piowóban kell lennem! Gyorsan föllapozza a menetrendet: nem, vonaton nem mehet . . . csak reggelre érne oda . . .

Fölkapja a telefonkagylót:

— Kisasszony kérem, tetszik tudni valakit, aki kocsit kölcsönözne? . . .

— Igen kérem, T . . . cég. — És bemondja a címet.

— Köszönöm! Kérem, kapcsoljon össze a céggel!

— Azonnal!

Pár pillanat múlva már élénken folyik a tárgyalás.

— Kérek egy nehéz kocsit, tapasztalt és a vidéket alaposan ismerő vezetővel!

— Hová tetszik parancsolni?

— Piowo-kastély, . . . kerület.

— . . . Hát bizony egy kissé nehéz lesz és sokba kerül . . .

— Mennyi az ára?

— Dupla taxát kell kérnünk, mert a visszatérést is éppúgy meg kell fizettetnünk . . . De kérem, ki beszél?

— Dr. Breczay, Montana . . .

— Á, van szerencsém, doktor úr! Hát mindenáron meg kell lennie?

— Igen, éspedig azonnal! Sürgősen beteghez kell mennem!

Néhány pillanatig érthetetlen tárgyalás moraja zsong a telefonkagylóban, majd egyre jobban közeledik az előbbi hang:

— Hát jó, megcsináljuk! Az árát majd utó-

lag megbeszéljük. A legnagyobb készséggel állunk szolgálatára!

— Nagyon köszönöm! Mikor lehet itt a kocsí?

— Tíz perc múlva fönt lesz! A fiam maga fogja vezetni. Ő a legbiztosabb vezető az egész környéken.

— Hálásan köszönöm! Tehát tíz perc múlva!

A pap leteszi a kagylót és csönget a házmesternének.

— Tíz perc múlva elutazom. Ne készítsen semmit. Ha esetleg nem térnék vissza reggelig, mondja meg az öreg Palloczoknak, hogy három-negyed hétkor keltse föl a fiúkat.

Egyetlen kézmozdulatával elhárítja az ámuló asszonyok kérdészködését, magára kapja nehéz bundáját, zsebébe csúsztatja a stólat és lesiet a kastély kapujába.

Néhány perc múlva az útkanyarodónál megvillan a reflektor vakító fénye. Elnyújtott túlkölés és a kocsí berregve kapaszkodik fölfelé a meredeken. A pap eléje siet, odakialt a sofförnek:

— Jó estét! Ön visz engem Piowóba? No és biztosan ismeri az utat?

— Egészen biztosan, főtisztelendő úr! Legjobb térképeimet hoztam magammal!

— Milyen sebességgel megy a kocsí?

— Ez a legnehezebb hegyi kocsinak. Óránkint nyolcvannal mehet.

— Rendben van, hajtson nyolcvannal!

— Mindent megteszek, hogy minél hamarabb ott legyünk!

A pap a kocsiba ugrik, melynek belsejét halvány mennyezeti lámpa világítja meg. A sofför visszakapcsol, a kocsí megfordul és máris vad

iramban száguld végig Zetriscin csendes utcáin . . . Dr. Breczay hátradől a párnázott ülésen és félfüllel figyeli a motor egyre élesedő berregését, amint följebb-följebb kapaszkodik a meredek hegyi úton . . . Majd megint alábbszáll. A távolban vakító fényvillanás, majd hirtelen egészen elhalványul: két bágyadt reflektorszem vágat feléjük szédítő gyorsasággal. Egy surranás és a vezető újra teljes fényerőre kapcsolja a hunyorgó reflektorokat.

Végre tíz órakor . . . -ba értek. Lassított tempóban futnak át a nagyváros kivilágított utcáin, a féktelen kicsapongás és a boldog családi örömek csendes fészkei mellett. Dr. Breczay föl se pillant. Észrevétlenül valami nagy, tompa álmoság oson a szemére. Hirtelen előrehajol és megzörgeti az üvegfalat. A kocsí azonnal megáll.

— Kérem, a legközelebbi pósthoz!

A volánnál ülő férfi bólint a nélkül, hogy megfordulna. Pár perc múlva a pap már fölsiet a lépcsőn és ott áll a halványan vibráló transzparens előtt: Éjjeli táviratok.

Nagysietve pár sort vet az eléje tett lapra:

— *Éjjel tizenkettőkor érkezem autóval.* Breczay. — És aláhúzza a lap alján a „sürgős” és az „éjjeli díjazás” szavakat. A hivatalnok biztosítja, hogy háromnegyed órán belül rendeltetési helyére jut a távirat. Amint leér az utcára, a soffőr a reflektorfényben javában tanulmányozza a térképet.

— Biztos, hogy nem tévedünk el? — kérdi dr. Breczay kissé nyugtalanul.

— Még egyszer megbizonyosodtam róla. Legkésőbb két óra múlva ott leszünk! — feleli a férfi biztos hangon; azzal elhajítja a cigarettáját és a következő pillanatban már berreg a motor.

A város határában mérsékelt tempóban hajtanak; a széles utakon pedig úgy repül a kocsi, mint a nyíl.

A pap órájára pillant: tizenegy óra húsz . . . A motor bűgása újra mélyül: a szembejövő kocsi miatt lassítani kell. A pap látja, hogy a vezető nyugtalan: leállítja a kocsit és a baloldali járdára ugrik.

— Mi történt? — kérdi a doktor, kinyitva az ajtót.

— Ez a gazember nem kapcsolja ki a reflektort és a szemébe világít az embernek. Így nem lehet hajtani!

A pap ott áll a soffőr mellett és várja a két vakító fényes pontot, mely csak ötven méterrel előttük halványul el. A soffőr néhány barátságos gorombaságot vág oda mellette elrohanó kollégájának és örül, hogy legalább a kocsi számát elkaphatta.

— Tessék beszállni, főtisztelendő úr! Majd reggel följelentem a pofát!

Egy pillanatra föl villan dr. Breczay agyában: mit gondolhatnak Piowóban erről az éjféli látogatásról? — de egyszerűen nem akar most erre gondolni. Űgyet se vet majd a nagy csodálkozásra . . .

Öt perc múlva tizenkettő . . .

A kocsi megáll a kastély lépcsői előtt és néhány hosszú, elnyújtott jelet ad, mely messze elhallik a csendes éjszakában.

— Tessék itt várni, azonnal küldök valakit — szól a pap a soffőrnek és lassan fölfelé indul a széles lépcsőkön.

A kivilágított előcsarnokban cseléd nyit ajtót.

— A gróf úr és a grófné öméltósága a szalonban várják főtisztelendő urat! — azzal le-

segíti a papról a nehéz bundát és előre sietve kinyitja előtte az ajtót.

Dr. Breczay kisírt szemmel találja a grófnét; a gróf is meglehetősen komoly és nyugtalan. Úgyet sem vetnek ma az etiketre. Senki se kérdi: miért jött ilyen váratlanul és ily szokatlan időben?

A grófné könnyezve mondja el, hogy a kis Jancsi majdnem egész nap eszméletlenül feküdt. Az orvos ugyan jóval biztatta őket, de mégis ajánlotta, hogy a kis beteget lássák el a haldoklók szentségeivel . . .

— Biztonság kedvéért — teszi hozzá a gróf, hogy nejét kissé megnyugtassa.

— Ma délután négy órakor volt nála a plébános úr és feladta neki a szentségeket. . . Azóta a fiú sokkal rosszabbul van . . . Jancsi . . .

— Bocsánatot kérek, méltóságos asszonyom, — vág a szavába a pap — egy kérésem volna: bizonyára van ápolónővér a kisfiú mellett, különben nem találtam volna itt önöket . . . Beszélhetnék ezzel a nővérrrel?

Olyan határozottan fejezi ki óhaját, hogy a gróf azonnal int, hogy kövesse. A grófnő lassan megy utánuk . . .

A gróf a szomszéd szobába vezeti a papot, — ez volt a gyerekek játékszobája — és kinyit egy ajtót, amelyen keresztül halvány fénysugár szűrődik a gyerekszobába. Azonnal megjelenik az ápolónővér és a gróf bemutatja a papnak.

— . . . ha egy pillanatra egyedül maradhatnék a kedves nővérrrel . . . — kéri a doktor a grófra pillantva.

A gróf szó nélkül távozik.

— Még mindig eszméletén kívül van a fiú? — kérdi dr. Breczay kurtán.

— Körülbelül hat óra óta . . . Nem sokkal előtte kérdezte, vajjon megírták-e a tisztelendő úrnak, hogy ő beteg?

— Sokat beszél?

— Alig szól valamit . . . Legalább is nem lehet megérteni. De nagyon nyugtalan . . .

— Kedves nővér, — szól a pap egész határozottan, hangja minden ellentmondást lefegyverez — kérem, beszélje rá a grófot és a grófnőt, hogy térjenek nyugovóra. En reggelig egyedül virrasztok a beteg mellett. Ha valami rendkívüli fordulat jönne, kedves nővért úgyis itt találom . . .

A nővér, aki már túlvan a hatvanon és sokat tapasztalt, egy csöppet se csodálkozik.

— Amint tetszik, főtisztelendő úr — válaszol röviden.

— Kérem, tessék intézkedni, hogy a kocsi bejöhessen a kastély udvarára és hogy a vezetőm is némi frissítőhöz jusson és egy kissé kipihenhesse magát . . . Korán reggel vissza kell térnünk.

A nővér csöndben kimegy. Dr. Breczay suttogást hall a folyosóról, majd lassan távolodó lépések nesze hallik . . .

Lassan kinyitja az ajtót és belép a szobába. Odamegy a beteghez. A zöldernyős éjjeli lámpa gyéren világítja meg a kis szobát. Dr. Breczay szorosan az ágy mellé húz egy széket és figyelmes részvétellel nézi növendéke láztól kipirult arcát. A beteg arccal kissé a fal felé fordul és félig nyitott ajkán keresztül csak nehezen lélegzik . . .

A pap fejét tenyerébe hajtva vár, míg úgy érzi, hogy teljesen megnyugodott. Azután jobbával megfogja a skarlátpiros paplanba görcsösen

belemarkoló kis kezét. Megpróbálja az eszméletlen kisfiú messze kószáló öntudatát magához csalogatni. Nem egy beteg fiúnál sikerült már . . . Jól tudja, hogy a láрма és ráncigálás itt mitsem használ. A kisfiú keze jobbájában pihen, mutatóujjával a beteg ütőerét tapintja, föléje hajol és időnkint monoton hangon ismételteti:

— Jancsi! Itt van dr. Breiczay . . . Itt van dr. Breiczay . . .

Valahol alig hallhatóan kettőt üt az óra . . . És a pap még mindig hangsúlytalanul ismételteti a beteg fölé hajolva ugyanazt a pár szót. A beteg ide-oda hánykolódik, csikorgatja apró, fehér fogait, vagy értelmetlen szavakat mormol . . . de semmi biztató jel sincs, hogy magához tér . . . Időnkint észrevétlenül be-bejön a nővér és kiskanállal valami hűsítő italt önt a kicsi félig nyílt szájába, amit a beteg nagymohón azonnal lenyel . . . De még mindig nem tér magához.

Dr. Breiczaynak már nyilallik a háta. Fölgyenesedik: így nem megy semmire!

. . . A plébános úr már megáldoztatta . . . — szól csöndesen a nővér.

Hirtelen fölvillan a pap agyában, mit mondott neki Jancsi azon az éjszakán . . . Hogy a plébános úrnál nem mer gyónni, mert sokszor jön hozzájuk és őt kis angyalnak hívja . . . És minél tovább foglalkozik ezzel a gondolattal, annál irtózatossabban gyötri lelkét a szörnyű sejtélem:

— Talán csak nem . . . ?!

Újra tenyerébe temeti arcát. Vergődik a lelke, vonaglik, szenved az iszonyú gondolat súlya alatt.

— Négy órákor kapta meg Jancsi az utolsó kenetet . . . Így mondta a grófné . . . És éppen

négy óraker hívta őt a beteg! Ekkor volt a legnagyobb kínban és szükségben . . . és érte kiáltott!

Dr. Brezay könyörög az Üdvözítőhöz, ostromolja őt, fogadalmat tesz neki . . . Fölajánlja életét az Úrnak a kicsi örök életéért . . .

Az óra hármát üt. Dr. Brezay fölfigyel. No most!

A gyermek fölnyitja szemét . . . A láztól csillogó szempár fanatikus tűzzel tapad arcára . . . Mi ez? . . . Láz, vagy öntudatraébredés? Megragadja a kicsi forró kezét, mely ernyedten pihen az övében. Föléje hajol.

— Jancsi, drága Jancsikám!

Lágyan végigsímítja a gyermek tüzes homlokát és mélyen szemébe nézve remegő hangon ismételteti:

— Szegény Jancsikám! . . .

A gyermek arca megvonaglik, majd egész testében megrázkódik. Révedező tekintetét könny futja be és ugyanebben a pillanatban érzi a pap, hogy a gyermek láztól forró keze görcsösen az övére kulcsolódik. Dr. Brezay föléje hajol.

— Jancsi, édes Jancsikám! — suttozja — mindent tudok . . . és éppen ezért siettem hozzád!

Erre a beteg elveszti önuralmát, egyáltalán nem bír magával. Arccal a fal felé fordul és olyan szívzagatóan kezd zokogni, hogy a pap attól tart, hogy újra eszméletét veszti. Szelíden maga felé fordítja a gyermek könnyes arcát és papi szíve minden szeretetével súgja a fülébe:

— Jancsi, édes Jancsikám, gyere, most szépen rendbe hozzuk a dolgot . . . nem tudod, mennyi időnk van még . . . gyere, szedd össze

magad . . . az édes Üdvözítő kézzelfoghatóan megsegített! . . . Ma délután hívtál engem . . .

A gyermek a pap felé fordul, szemei különös tűzben égnek, amint rátekint és lassan, szaggatottan mondja:

— Igen . . . tisztelendő úr . . . én hívtam . . . kiáltottam . . . tisztelendő úr! . . . tisztelendő úr! . . . Miért nem hallgat meg engem? . . .

És e szavaknál a pap karjába kapaszkodva félig fölemelkedik az ágyban és tekintetét a szemben lévő falra szegezve, csendesesen, de iszonyú lelki tusát eláruló arckifejezéssel ismétli:

— Tisztelendő úr! . . . Tisztelendő úr!

A pap remeg minden pillanatért. Minél jobban fölindul a gyerek, annál gyorsabban jön a visszaesés. Jancsi párnáira hanyatlik és lehúnyja szemét . . .

A pap erősen megszorítja a beteg kezét . . . Bizonyára fájhat a kicsinek . . . Másik kezével előrántja a stólat és a vállára veti . . .

— Jancsi, úgy-e a vakációban gyöngöztél . . .

A gyermek egy pillanatra fölnyitja szemét és alig hallhatóan leheli az igent . . .

— . . . és félelemből nem merted megvallani a szentgyónásban . . .

— . . . szentségtörősen gyóntam és áldoztam . . . a plébános úr . . .

— Hagyd csak, Jancsi . . . Van még valami a szíveden?

— Súlyos bűn nincs . . . suttogja alig hallhatóan. De már sokkal szabadabban csendül a hangja.

— És úgy-e, nagyon fáj a szíved, Jancsikám? . . . Az édes Üdvözítő, aki meghalt érted . . . érted, hogy meg ne halj, hanem örök éle-

ted legyen . . . hogy éppen ezt a bűnödöt kiengesztelje . . . és aki téged annyira szeret, hogy ma, amikor olyan súlyosan megbántottad őt, kétségbeesett kiáltásodat hozzám juttatta . . . hogy el ne vessz, hanem örök életed legyen . . .

A gyermek szeméből csak úgy patakszik a könny.

— Ó . . . nagyon, nagyon fáj . . . megbántottalak Téged . . . Én Uram, én Istenem . . . szívemből bánom . . . életem minden bűnét . . . és halkán imádkozza tovább a bánatimát, amint azt Montanában minden este szokta; de már nem lehet érteni szavát.

A pap élénken figyeli a gyermek alig mozgó ajakát . . . És amikor megáll a gyermek ajka, kezét a beteg szívére teszi, fölujjong a lelke és a jó Pásztor Szíve örömeivel suttogja a feloldozás szavait:

— Ego te absolvo a peccatis tuis . . .

— Tisztelendő úr . . . én meg akartam mondani . . . én meg akartam gyónni mindent . . . de akkor azt mondta a plébános úr: Ugyan mi gyónnivalód lehet neked, te kis angyal? . . . és akkor nem volt többé erőm . . . És amikor meg akart áldoztatni . . . akkor . . . elgondoltam . . . mindennek vége . . . elkárhozom! . . . el kell kárhoznom!

. . . És amikor elment . . . és magamra hagytak . . . akkor kétségbeesetten kiáltottam . . . és . . .

. . . és megtapasztaltad, milyen jó az Üdvözítő és mennyire szeret téged . . .

— Igen, Ó szeret engem . . . suttogja a kicsi boldogan és forró csókot lehel a feszületre, melyet a pap ajkára illeszt.

— És te most Őhózzá sietsz nemsokára . . . Szeretnél Hózzá menni? A pap alakja hirtelen főlegyenesedik, tekintete ott ég a gyermek arcán. A kisfiú még egyszer fölnyitja nagy, különös tűzben égő szemét és tisztán, örömmel mondja:
— Hózzá menni! Igen, Őhózzá . . . hiszen Ő annyira szeret engem! . . .

A pap melegen megszorítja a kicsi kezét.

— Viszontlátásra, édes Jancsikám! . . . Én is nemsokára megyek utánad . . . igen, nemsokára! . . . Az Úr akarja, az Úr elfogadta! . . .

A gyermek már nem viszonozza a meleg kézszorítást. Öntudatlanul, de mosolyogva fekszik ott: arcán olyan olyan ragyogás, aminőt a pap még sohase látott rajta.

A nővért, aki a doktor utolsó szavainak akaratlanul is tanúja volt, szent borzadály fogja el, amint a papra pillant. Mert az a különös Hatalom most ismét utána nyúlt, megragadta és egészen áttűzesítette őt . . .

Dr. Brezay letérdel a kis beteg ágya elé, arcát a gyermek takarójába temeti . . . Negyed-órai ima után főlegyenesedik . . . még egyszer a gyermek fölé hajol és forró homlokát megjelöli a kereszt jelével. Azután lassú léptekkel az ajtóhoz megy és behívja a nővért.

— Nézze csak, kedves nővér, úgy-e milyen szép?

A nővér sokáig nézi a gyermeket, azután halkan mondja:

— Hála Istennek! Ez a boldog jobbrafordulás . . .

— Ez az isteni Végzés! — szól a pap és hangjában diadalmas öröm ujjong.

— Háromnegyed kilenckor elmondom érte a szentmisét . . .

A nővér tanácstalanul néz a különös szemekbe, amint a pap feléje fordul:

— Kérem, kedves nővér, mondja meg a grófnak és a grófnőnek, hogy a kis Jancsi szében igazán nem halhatott volna meg! Adjunk hálát a jó Istennek, hogy magához szólította őt . . .

Majd kis szünet után így folytatja:

— Mondja meg, kérem, az uraságoknak, hogy tovább nem maradhatok. Vezessen az autóhoz. Most már egészen nyugodtan magára hagyhatja a beteget . . . Azután keltse föl a grófot és a grófnőt, hogy a halál pillanatában jelen legyenek . . .

A nővér, ki már sok szenvedést látott életében, könnyes szemmel, egészen megzavarodva halad a pap előtt . . .

Mikor pedig pár perccel később kopogtat a grófnő szobája ajtaján, a folyosó ablakán ragyogó tűzgolyót lát kilobbanni az éjtszakába. És csak most értette meg igazán ennek az éjjeli látogatásnak megrendítő titkát . . .

Öt óra után néhány perccel a kis szív megszünt dobogni. Csöndesen, mozdulatlanul fekszik ott a kisleány: megbékélt arca, tiszta lelke nyugodtan mosolyog szembe a halállal . . .

TARTALOM

A titokzatos hatalom	3
A Dym-fiúk	5
Az öreg Wondau	8
Sorsdöntő beszélgetés	9
Dr. Breiczay levele	13
Ozdoba grófnő nyugtalan	17
A nevelő	20
Jönnek a fiúk!	21
A megzavart éjjeli tanácskozás	29
Rudi elemében van	32
A kis Jancsi	38
Rudinak valami nagyon fáj	39
Lógás a városban	41
Jancsinak nehéz a szíve	45
A beszélő zongora	47
Szétfoszló reménység	49
Éjjeli látogatás	52
Éjjel valaki járt a kóruson	60
A titokzatos parancs	62
Rohanás az éjtszakában	65

A. M. D. G.

Értékes ifjúsági munkák:

WEISER S. J.—BELUSCSÁK S. J.:

ALPESI FÉNY

A vörös Bécs idejében, egy gimnázium tanulóinak körében lejátszódó rendkívül érdekes történet. Ennek keretében szemlélteti az író a modern ifjúság problémáit, a téves eszmék és az erkölcsi rossz romboló hatását. A főhős, Heini egy sportban, öngyőzésben megedzett, egészséges, tiszta fiú, úgy magaslik ki társai közül, mint sudár fa a rothadó levelek közül. Nevelő hatása páratlan.

Remek címlappal díszítve ára kartonkötésben P 1'40, félvásznonkötésben P 2'20, ballonvásznonkötésben P 2'70.

WEISER S. J.—BELUSCSÁK S. J.:

WATOMIKA

Az indiánok titokzatos világába vezet az író. Főhőse, a delawar indiánok tizenöt éves főnöke, valóban élt személy és a történet eseményei is valóságok. — Az indiánok küzdelmes, harcos, de szabad életéből az isteni Gondviselés kiemelte Watomikát és a pogányságból Krisztus követőjévé, Krisztus katonájává tette, aki mint hit hirdető népének és Kalifornia egész területének lelki vezére, apostola lett.

Pompás rajzzal díszített kartonkötésben ára P —'90, félvásznonkötésben P 1'70.

DRAGON S. J.:

TÚZVONALBAN

A mexikói vértanú P. Pro S. J. izgalmas eseményekben gazdag és egy detektívregény érdekességével megírt — csodás kegyelmekben gazdag életrajza.

Hatásos címlappal ára P 1'50.

ENDRŐDY LÁSZLÓ S. J.:

ÉLETET KRISZTUSÉRT

Alig pár éve elhunyt magyar fiú, volt jezsuita novicius életrajza, — aki a rettentő kínok tisztítótüzeiben az életszentség ragyogásáig égett. Remek példakép az ifjúságnak és a keskeny úton járó lelkeknek.

Szép címlappal ára kartonkötésben P 2'50.

CSÁK LÁSZLÓ:

Úr és láng között

A forrongó Spanyolország borzalmai közt lejátszódó történet, való történetek és valóban élő személyek beleszővésével. A történet hőse egy középiskolás fiú, ki a véres küzdelmek forgatagába sodródva a hithűségnek, hitbátor-ságnak és hazaszeretetnek remek példáját adja.

Megrázó címlappal kartonkötésben P 1'60, félvászonkötésben P 2'40, ballonvászonkötésben P 2'90.

WAGNER:

AZ ÉLET KIS MŰVÉSZEI

Valóban élt, a szentség hírében elhunyt hat kisfiú életrajza érdekes epizódokból összeállítva.

Kartonkötésben P 1'50, ballonvászonkötésben P 2'80.

WAGNER:

A nagy Király katonái

Hét modern, mintavallásosságú fiatalember érdekesen megírt életrajza. A világ forgatagában élve álltak helyt és küzdöttek fel magukat az életszentség magaslataíig.

Kartonkötésben P 1'60, ballonvászonkötésben P 2'90.

KINZIG S. J. — PETRUCH S. J.:

A nagy fekete kabát

P. De Smet S. J.-nek, a nagy indián misszionáriusnak izgalmas eseményekben, nagy eredményekben gazdag élete. Olyan, mint egy érdekfeszítő regény, de amelynek érdekességét fokozza, hogy valóság.

Ára füzve P 1'—, félvászonkötésben P 2'—.

CSÁK LÁSZLÓ:

NIKOLÁJ AZ ELSŐ

A bolsevista Oroszországban lejátszódó és a vörös pokol igazi arcát hűen feltáró történet.

Ára füzve P 1'—, papírkötésben P 1'50.

BANGHA BÉLA S. J.:

JELLEMRAJZOK

Katolikus vallásukat gyakorló tudósok, művészek, államférfiak, írók stb. apologetikus éllel megfestett életrajza.

Ára füzve P 2'40, vászonkötésben P 3'60.

GARROLD S. J.:

FEKETE SZÖVETSÉG

Diákok körében lejátszódó izgalmas kalandokban, humoros helyzetekben, tanulságokban gazdag történet.

Ára füzve P 2'40, kötve P 3'60.

BESZEREZHETŐK:

**KORDA R.-T. könyv-, papír-
és kegytárgykereskedésében.**

Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 3. szám.

